

เมื่อสัตว์โลก ย่อมเป็นไปตามกรรม
และความตายก็มีความเกี่ยวเนื่องกับกรรม
หากเราดลตาในเรื่องกรรมและวิบาก
ย่อมสามารถเปลี่ยนวิถีชีวิตของตนเองได้

พุทธวิธีสละเดรนาต์๑๐๐อายุ

มรรควิธีในการต่ออายุด้วยพลังบุญ

บ. สยงวสี

ถ้าหากความอายุมันชวัญยืน ป่อมเกิดขึ้นแก่ผู้ที่อ่อนน้อมถ่อมตน
แสดงเคารพกราบไว้ บูชาสักการะต่อผู้มีคุณธรรม จันใด
ในทางตรงข้าม ผู้ที่แข็งกระด้าง เย่อหยิ่งไม่เคารพกราบไว้
และล่วงเกินต่อพ่อแม่ ครูอาจารย์และพระอริยสาวก
ย่อมทำให้อายุสั้น พลันตายได้เหมือนกันฉันนั้น

โพธิธรรมสิกขาลัย ลาสเวกัส
1396 Oahu Street, Las Vegas, NV 89104
Tel. (702) 405-0126
Website : www.bddmc.org
E-Mail : dhammafeelgood@yahoo.com

หนังสือ พุทธวิธีสะเดาะเคราะห์ต่ออายุ
ผู้เขียน บ.สยังวสี **เจ้าของ** เจโตวสีภิกษุ
๒๒๕ วัดจักรวรรดิราชาวาส คณะ ๓
แขวงจักรวรรดิ เขตสัมพันธวงศ์ กทม ๑๐๑๐๐
ออกแบบปก : ธรรมะฟ้าลภูด

พิสูจน์อักษร : ธรรมะฟ้าลภูด & รักชนก จิตรจันทร์
ให้การอุปถัมภ์โดย : ศรีสวัสดิ์ นุราชและครอบครัว,
Wanpen Virattigovit, Narisara Chau & Family
และอุบาสก อุบาสิกาวัดโพธิธรรมสิกขาลัย ลาดเวกัส
ที่ปรึกษาด้านคอมพิวเตอร์ : ผดุงศักดิ์ กล้าหาญ, สมบัติ ปามัน
พิมพ์ที่ : บริษัท สหธรรมิก จำกัด ๕๔/๖๗-๖๘ หมู่บ้านดีพร้อม
ถ.เจริญสนิทวงศ์ แขวงท่าพระ เขตบางกอกใหญ่
กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐ โทร. ๐๒ ๔๑๒๒ ๓๐๘๗

E-Mail : sahadhammik@gmail.com

พิมพ์ครั้งที่ ๑ จำนวน ๕๐๐ เล่ม

ข้อมูลทางบรรณานุกรมหอสมุดแห่งชาติ

ISBN : 978-616-348-232-7

คำนำ

ชาวพุทธส่วนใหญ่ จะมีความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมและคิดว่า วิบากกรรม แม้จะแก้ไม่ได้หมด แต่ก็สามารถลด หรือบรรเทาเบาบางให้ จางคลายได้ด้วยวิธีการทำบุญหรือทำความดีเพิ่ม แต่น้อยคนนักที่จะ เข้าใจอย่างถูกต้องตามพุทธวิธี เพราะขาดการใส่ใจศึกษาพุทธพจน์ตาม พระไตรปิฎกและอรรถกถา เมื่อมีทุกข์เกิดขึ้น จึงแก้ทุกข์ไม่ถูกวิธี แล้วหัน มาพึ่งทางไสยศาสตร์ เช่น สะเดาะเคราะห์ต่ออายุ แก้กรรมแบบงมงายที่ เห็นกันอยู่ทั่วไปตามสำนักและวัดวาอารามต่างๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับความเชื่อ ของแต่ละบุคคลที่เคยปฏิบัติตามๆกันมาตามประเพณี ไม่ได้สะเดาะ เคราะห์แก้กรรมตามพุทธวิธีที่ถูกต้อง ผลตามมา คือ ไม่ได้ผลเท่าที่ควร จะเป็น

ชาวพุทธแท้ เมื่อมีปัญหาหรือความทุกข์เกิดขึ้น ก็ต้องดูที่ต้นเหตุ ว่า เกิดมาจากอะไร พุทธภาษาคนวัตว่า ต้องหันมาดูตนเองว่า เคยทำ บาปกรรมอะไรมาบ้างในอดีต เพราะผลทั้งหลาย ย่อมเกิดมาจากเหตุ เสมอและไม่มีอะไรที่เกิดขึ้นอย่างบังเอิญ

ในช่วงเทศกาลขึ้นปีใหม่ต้อนรับปีเก่าจะมีคนไทยชาวพุทธมา ทำบุญที่วัด เพื่อสะเดาะเคราะห์ต่ออายุและเพื่อความ เป็นสิริมงคลในชีวิต ของปีใหม่ หนังสือเล่มนี้ จะเป็นแนวทางในศึกษาเรื่อง การสะเดาะเคราะห์ ต่ออายุตามพุทธวิธี ซึ่งเป็นการสะเดาะเคราะห์ภายในตรงที่ใจด้วยตัวเอง ตามหลักพุทธธรรม คือ ด้วยทาน ศีล ภาวนา ไม่ใช่แก้ภายนอก และ ไม่ใช่ให้คนอื่นช่วยทำให้โดยที่ตนเอง ก็ยังไม่รู้เรื่องกรรมเวรของตัวเอง มีเนื้อหาไม่มากนัก เพราะเขียนในช่วงเวลาสั้นๆ แต่พอจะให้แง่คิด ช่วย กระตุ้นทำให้ผู้สนใจ ใฝ่ความรู้ณาไปพิจารณา ค้นหาเหตุผล เพิ่มความ

เข้าใจเรื่องกฎแห่งกรรมอย่างถูกต้องชัดเจนมากขึ้น จะได้ไม่ไปหลงมก
 ายเสียเวลากับการสะเดาะเคราะห์แบบมีพิธีที่ต้องและต้องถูกหลอกให้
 เสียสตังค์โดยไม่ใช่เหตุ

เพราะฉะนั้น หนังสือพุทธวิธีสะเดาะเคราะห์ต่ออายุเล่มนี้ จะช่วย
 ทำให้ท่านผู้อ่าน ได้เข้าใจในมรรควิธีที่จะนำไปสู่การรู้แจ้งชีวิตว่าอะไรอยู่
 เบื้องหลังเคราะห์กรรมต่างๆ ที่ทำให้อายุยืน อายุสั้น การต่ออายุทำได้
 จริงหรือไม่ และจะทำอย่างไรถึงจะหมดเคราะห์กรรมอันนั้น พร้อมกันนั้น
 จะทำให้รู้จักเปลี่ยนกรรมหนักให้กลายเป็นเบา เปลี่ยนร้ายให้กลายเป็นดี
 เปลี่ยนกรรมดำให้เป็นกรรมขาว เปลี่ยนบาปให้เป็นบุญ ทำให้อายุมัน
 ขาวฉวยยืน เพิ่มโอกาสในบำเพ็ญบารมีธรรมให้มากขึ้น เพื่อเป็นนายเหนือ
 โชคชะตา หรืออยู่เหนือบุญและบาป ทำให้ชีวิตพบแต่ความสดชื่นเบิกบาน
 และสามารถเข้าใจให้สบายได้ในในทุกเหตุการณ์ทุกสภาวะการณ์

ด้วยความปรารถนาดี

บ. สยงวาลี

๓ มกราคม ๒๕๕๐

สารบัญ

เกริ่นนำ

การต่ออายุ คืออะไร	๓
สัญญาณเดือน “หมดอายุ”	๓
การต่ออายุ ทำได้จริงหรือไม่.....	๔
ทำไม ถึงตาย	๕
ต่ออายุ..ทำไม ?	๙

พุทธวิธีสะเดาะเคราะห์ต่ออายุ

วิธีที่ ๑ ต่ออายุด้วยสวดพระปริตร	๑๐
กรณีตัวอย่าง เรื่องอายุวัฒนกุมาร.....	๑๑
อานุภาพแห่งพระปริตร	
และอานิสงส์แห่งการสวดมนต์.....	๒๔
อานิสงส์แห่งการสวดพุทธมนต์	๔๓
วิธีที่ ๒ ต่ออายุด้วยให้ชีวิตเป็นกาน	
กรณีตัวอย่างเรื่อง สามเณรสุข.....	๔๘
วิธีที่ ๓ ต่ออายุด้วยเจริญจิตภาวนา	๕๓

การต่ออายุในกรณีทำไม่ได้

กรณีตัวอย่างที่ ๑ เรื่องพ่อค้าผ้า	๕๖
กรณีตัวอย่างที่ ๒ เรื่องท้าวลักกะ	๖๑
กรณีตัวอย่างที่ ๓ เรื่องสุพรรณเทพบุตร	๖๒
สรุปความ	๖๖

พุทธวิธีสะเดาะเคราะห์ต่ออายุ

สิ่งที่คนเรารักที่สุด คือ ชีวิต ไม่ว่าจะเสียเงินทอง วัตถุ
สิ่งของมากเท่าไร ก็ยอมได้ เพื่อแลกกับชีวิตหรือเพื่อซื้อ
ชีวิตเอาไว้ แต่นิจจากคนเรา ชีวิตไม่แน่นอน ไม่มีใครรู้ว่า
ความตายจะมาถึงตอนไหน หรือจะตายด้วยสาเหตุใด แต่
สิ่งที่ทำให้เราเป็นทุกข์และกังวลมากที่สุด คือ ความกลัว
ตาย ไม่อยากตาย ไม่อยากอายุสั้น ไม่อยากจากพ่อแม่พี่
น้อง คนรักไปในตอนที่ยังไม่พร้อม แล้วจะทำอย่างไร ความ
ทุกข์ ความวิตกกังวลเหล่านั้นจะหายไป ธรรมะของ
พระพุทธเจ้า เป็นยาใจ ยาดี ยาวิเศษที่จะรักษาโรคนี้ได้

ในเทศกาลสำคัญๆตามประเพณีไทย เช่น ประเพณี
สงกรานต์ วันเข้า-ออกพรรษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ
เทศกาลปีใหม่ส่งท้ายปีเก่า เพื่อเป็นนิมิตหมายที่ดีของชีวิต
ธุรกิจหน้าที่การงานและความรัก ญาติโยมทั้งหลาย ต่างก็
พากันเข้าวัด ทำบุญตักบาตร ถวายสังฆทาน ฟังธรรม
เทศนาและขอศีลขอพรจากพระสงฆ์ เพื่อเป็นสิริมงคลและ

เป็นนิมิตหมายที่ดีสำหรับวันเริ่มต้นปีใหม่ ฉะนั้น ทางวัด
พุทธประทีปฯ นำโดยพระครูวรสิทธิวิเทศและคณะสงฆ์ ได้
พร้อมใจกันจัดงาน**พิธีสวดสะเดาะเคราะห์ต่อดวงชะตา**
ขึ้นในช่วงเทศกาลส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ของทุกปี
ทั้งนี้เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้กับญาติโยมและเป็นการ
เปิดโอกาสให้สาธุชนทั้งหลายผู้มีจิตศรัทธาเลื่อมใสได้สร้าง
บุญบารมีบุญกุศล ทำความดีให้กับตัวเอง พร้อมกันนั้น ยัง
เป็นการสะเดาะเคราะห์ต่ออายุเสริมดวงชะตาไปในตัวด้วย
บางท่านผู้ใคร่ในเหตุผล อาจสงสัยว่า **เป็นการรรมงาย**
หรือเปล่า ตามหลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนามี
การสะเดาะเคราะห์ต่ออายุด้วยหรือไม่และถ้ามี เป็น
สิ่งที่เป็นไปได้ด้วยหรือ **และจะมีคำอธิบายด้วย**
หลักการและเหตุผลอย่างไร เพื่อแก้ข้อข้องใจคลาย
ความสงสัย ขอเชิญท่านผู้ใฝ่ธรรมทั้งหลาย โปรดติดตาม
อ่านต่อไป ณ บัดนี้

การต่ออายุ คือ อะไร

การต่ออายุ หมายถึง ต่ออายุสั้นให้ยืนยาว หรือต่ออายุที่มันใกล้จะหมดให้มีชีวิตอยู่ต่อไปอีกได้สักกระยะหนึ่ง การต่ออายุ จึงเป็นการเพิ่มอายุการใช้งาน เพื่อให้มีชีวิตอยู่ต่อไปได้อีกกระยะหนึ่ง หรือเพื่อให้มีอายุยืนยาว ทำให้ชีวิตรอดพ้นจากอันตราย ไม่ตายทันที **ทั้งนี้เพราะคนเราจะมีอายุยืนหรือสั้นนั้น มีความเกี่ยวเนื่องกับกับวิบากกรรมว่า ได้สั่งสมทำวิบากกรรมประเภททำให้มีอายุยืนหรือสั้นมา ถ้าได้ฆ่าสัตว์ตัดชีวิตมามาก จะทำให้อายุสั้น พลันตายในเวลาอายุขัยยังไม่หมด^๑ เพราะวิบากกรรมของการฆ่าสัตว์จะผลักดันให้คนนั้นมีอายุสั้น ตายตั้งแต่อยู่ในท้องหรือตายตั้งแต่ยังเยาว์วัย แต่หากไม่ได้ฆ่าสัตว์ หรือฆ่าแต่ไม่มากนักและยังมีความเอ็นดูสงสาร เมตตาสัตว์ ก็จะทำให้มีอายุยืนยาว**

สัญญาณ..กลางบอกว่า “หมดอายุ”

ในกรณีที่ชะตาถึงฆาต อายุหมด มักจะมีสัญญาณเตือนภัยหรือกลางบอกเหตุให้เจ้าตัวคนนั้นหรือคนรอบข้างได้รู้ เช่น หน้าผากดำ หน้าตาหมองคล้ำ เกาหัวไม่มี หรือมี

^๑ ม.อุป. (แปล) ๑๔/๓๔๙-๓๕๖ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อัง.จตุกก. (มจร.แปล) ๒๑/๓๐๐ มัลลิกาเทวีสูตร

คนมองเห็นว่าศิระหาย อารมณ์หงุดหงิด มีคำพูดแปลกๆเหมือนจะสั่งลา หรือบอกให้รู้เป็นนัยมีความหมายบางอย่างแอบแฝง หรือมีบางกรณีที่คนอื่นฝันเห็นว่า “คนนั้น ประสบอุบัติเหตุ เงาหัวไม่มี หัวขาด” เมื่อมีเหตุการณ์ ดังแบบนี้เกิดขึ้น ต้องรีบระมัดระวังตัว ไม่ควรประมาท หมั่นทำบุญกุศลให้มาก

การต่ออายุทำได้..ทำไม่ได้

คนส่วนมากยังมีความสงสัยว่า “การต่ออายุนั้น เป็นสิ่งที่เป็นไปได้หรือไม่และจะพิสูจน์ได้อย่างไร” การต่ออายุตามที่ปรากฏในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนานั้น มีทั้งต่อได้และต่อไม่ได้ ในกรณีที่ต่ออายุได้เพราะมีเหตุปัจจัยเอื้อหนุนเพียงพอ รู้จักวิธีป้องกันแก้ไขอันตรายที่เกิดกับชีวิตกรรมที่มาตัดรอนชีวิตให้สั้นสุดลงนั้นไม่รุนแรงเกินไปและเพราะอายุขัยของคนนั้นยังไม่หมด ส่วนในกรณีที่ไม่สามารถต่อได้ เพราะวิบากกรรมที่มาตัดรอนชีวิตรุนแรงเกินไป ไม่อยู่ในวิสัยที่จะป้องกันและแก้ไขได้ทันเวลา จึงต่ออายุไม่ได้ ต้องตายสถานเดียว

ทำไมถึงตาย

ก่อนจะรู้และยอมรับว่า การต่ออายุนั้นเป็นสิ่งที่เป็นไปได้หรือไม่ จำเป็นต้องรู้สาเหตุและองค์ประกอบที่ทำให้สิ้นชีวิตเสียก่อน การตายหรือการสิ้นชีวิตของคนเรานั้น มีสาเหตุ ๔ อย่าง ดังนี้

๑. หมดอายุขัย

ตายเพราะสิ้นอายุ เมื่ออยู่ครบอายุ ก็ตาย อายุเฉลี่ยของคนในปัจจุบัน คือ ๗๕ ปี โดยถือตามหลักการที่ว่าเมื่อพระโพธิสัตว์ได้ถืออุบัติเกิดขึ้นในโลกในยุคนั้นที่มนุษย์มีอายุ ๑๐๐ ปี โดยประมาณ หลังจาก ๑๐๐ปีผ่านไป อายุของมนุษย์จะลดลง ๑ ปี จากสมัยพุทธกาล จนถึงปัจจุบัน ๒๕๐๐ กว่าปีผ่านมาแล้ว อายุของคน ลดลง ๒๕ ปี ดังนั้นอายุขัยของคนในปัจจุบันจึงเหลือประมาณ ๗๕ ปีเท่านั้น ถ้าผู้ใดอยู่ถึง ๗๕ ปีก็ถือว่าเป็นชีวิตอยู่ได้ครบอายุบริบูรณ์ ผู้ที่มีอายุยืนยาวกว่านี้ถือว่าเป็นกรณีพิเศษ ผู้ที่มีชีวิตอยู่ได้ไม่ถึงกำหนด ๗๕ ปี ถือว่า อายุไม่ครบเกณฑ์ที่กำหนดตามอายุขัย ผู้ที่ตายเพราะหมดอายุขัย เนื่องจากสมรรถภาพของร่างกายหมดอายุในการใช้งาน อายุมัน Expired อ่อนแอเกินจะเยียวยาแก้ไข มีแต่จะเสื่อมโทรม เน่าเปื่อยผุพัง เหมือนวัตถุสิ่งของเครื่องใช้หรือถ่านไฟฉาย เมื่อหมดอายุในการใช้งานแล้วก็ใช้ไม่ได้เปรียบเสมือนตะเกียงที่ได้หมด แม้น้ำมันจะยังเหลืออยู่ แต่ก็ไม่สามารถจะให้แสงสว่างต่อไปได้ เพราะตะเกียงไม่มีไส้ชนวน คือ ไส้

๒. หมดกรรม

ตายเพราะสิ้นกรรม กล่าวคือ กรรมที่เป็นตัวกำหนดให้ร่างกายและชีวิตดำรงอยู่ได้เป็นระยะเวลาที่ปีหมดกำลังลง ชีวิตของคนนั้น ก็ต้องตายลง ตัวอย่างเช่น บุคคลคนหนึ่ง ได้ทำกรรมมาเพื่อเกิดเป็นมนุษย์มีอายุได้ ๒๐ ปี พอเกิดมาเป็นมนุษย์ มีชีวิตอยู่ครบ ๒๐ ปี ก็ต้องตายด้วยสาเหตุใดอย่างใดอย่างหนึ่ง เปรียบเหมือนตะเกียงที่หมดน้ำมัน แม้ไส้ตะเกียงจะยังเหลืออยู่ การลุกไหม้ก็ต้องดับลง เพราะขาดน้ำมัน

๓. หมดอายุขัยและหมดกรรม

ตายเพราะอายุหมดอายุขัยและกรรมสิ้นไปในเวลาเดียวกัน เช่น ได้สั่งสมกรรมไว้เพื่อจะได้มีอายุขัย ๑๐๐ ปี เมื่ออยู่ครบอายุขัยและกรรมหมด ก็ตายพอดีเปรียบเหมือนตะเกียงที่ทั้งน้ำมันและไส้หมดไปพร้อมกัน ไฟก็ดับไม่สามารถลุกไหม้ต่อไปได้อีก

๔. มีกรรมหนักมาตัดรอน

ตายเพราะมีกรรมหนักบางอย่างมาตัดรอน ทำให้ตายอย่าง กระทันหัน ทั้งที่อายุขัยและกรรมยังไม่หมด คืออายุขัย มีกำหนด ๑๐๐ ปี และได้สั่งสมกรรมมาเพื่อจะมีปี

อายุอยู่ได้ ๑๐๐ ปีเช่นกัน แต่ในระหว่างนี้ ได้ทำกรรมหนัก
 ทั้งที่เป็นอกุศลและกุศลก็ได้ ในกรณีที่เป็นฝ่ายอกุศล เช่น
ทำอนันตริยกรรม มีการฆ่าพ่อฆ่าแม่เป็นต้น เหมือนกรณี
 ท่านพระมหาโมคคัลลานะ ได้ถูกพวกโจรทุบจนกระดูก
 เหลกกลาญ ต่อมาได้ถึงแก่นิพพาน เพราะเศษของอกุศลกรรม
 ในอดีตมาตัดรอน แม้จะมีฤทธานุภาพมากก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยง
 กรรมนี้ได้^๒ หรือทำกรรมหนักอย่างอื่นที่มีผลรุนแรงเช่น **อริ
 ยูปวาทกรรม** มีการด่าว่าตำหนิ พ่อแม่ ผู้ปฏิบัติธรรม หรือ
 พระอริยเจ้าทั้งหลาย

เมื่อกรรมส่งผล ทำให้มีอันเป็นไปต่างๆ และทำให้
 เสียชีวิตอย่างปัจจุบันทันด่วน เช่น พระโกกาลิกะได้พูดตำหนิ
 คำว่าท่านพระสารีบุตรและท่านพระมหาโมคคัลลานะในฐานะพระ
 อัครสาวก ทำให้มรณภาพด้วยโรคร้ายแรงเฉียบพลัน^๓ นางจิณฺจ
 มาณวิกาและนางสุนทรี^๔ นักบวชสาวในลัทธินอกศาสนา ได้
 พูดใส่ร้ายป้ายสีพระพุทธเจ้าผู้ไม่มีความผิด หรือ พระนางมาคันทิ
 ยา ใช้ให้พวกทาสและกรรมกรไปตำท้อพระพุทธเจ้าและด่าว่าเหล่า
 อริยสาวิกา^๕ เป็นต้น ได้ถูกแผ่นดินสูบและถูกฆาตกรรมตาย

^๒ พุ ๖๒-๕๙/๓๒ (แปล).อป.มหาโมคคัลลานเถรภาพทาน

^๓ สัง.ส. (แปล) ๑๕/๒๔๙-๒๕๒ โภกกาลิกสูตร,

^๔ พุ.อุ. (แปล) ๒๕/๒๔๖-๒๔๙ อุ สุนทรีสูตรและอรรถกถา

^๕ พุ ๓๑๙/๒๕ (แปล) .อุ.อุเทนสูตรและอรรถกถา

อย่างเจ็บปวดแสนสาหัส หรือได้**ทำกรรมดีฝ่ายกุศล** เช่น ถวายสังฆทานแด่พระพุทธรูปเจ้าและพระอริยสงฆ์สาวกหรือ ได้ฟังธรรมจนบรรลุมรรคผลนิพพานขั้นใดขั้นหนึ่ง แล้วผลของกุศลกรรมนั้น ผลักดันให้เขาต้องสิ้นชีวิตเพื่อไปเกิดในสถานที่ดีกว่าได้ร่างกายที่ดีกว่า เปรียบเสมือนกับตะเกียงที่ทั้งน้ำมันและไส้ยังคงมีอยู่ แต่ไฟดับไปเพราะถูกลมพัด จนทำให้ไฟตะเกียงดับไป

ตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ชีวิตของมนุษย์และสัตว์โลก จึงดำรงอยู่ด้วยกรรมและเป็นไปตามกรรมของตน (สำหรับเรื่องอากาศ อาหารและสิ่งของเครื่องใช้ ที่อยู่อาศัยเป็นต้นเป็นเพียงแค่ปัจจัยส่วนหนึ่งที่ช่วยทำให้มีชีวิตอยู่รอด) เพราะฉะนั้น คนจะอายุยืน อายุสั้น สุขภาพร่างกายแข็งแรงหรือช้ำโรค เจริญรุ่งเรือง หรือตกต่ำ โชคดีหรือโชคร้าย เคราะห์ดีหรือเคราะห์ร้าย จะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในหน้าที่การงาน ก็ขึ้นอยู่กับกรรมของแต่ละบุคคลที่ทำมาดี-ชั่วมากน้อยแตกต่างกันไป ตามหลักคำสอนที่ว่า

“คนทุกคนและสัตว์ทุกจำพวก ต่างก็มีกรรมเป็นของตนเอง สัตว์โลก ย่อมเป็นไปตามกรรม, กรรมทำให้คนและสัตว์มีความแตกต่างกันไป, ทำกรรมอะไรไว้ไม่ว่าจะเป็นกรรมดีหรือชั่ว สัตว์โลกทั้งหลาย ย่อม

**ได้รับผลของกรรมนั้น, ปลุกพืชเช่นไร ย่อมได้รับผล
เช่นนั้นและกรรม** ย่อมติดตามสัตว์โลกไปเหมือนเงาตาม
ตัว กรรม เมื่อยังไม่ส่งผล แม้จะเป็นเวลายาวนานถึง
สองไชย ก็ยังไม่พินาศหมดไป การประพฤติปฏิบัติตามหลัก
ศีล สมาธิและปัญญา คือ เส้นทางแห่งการละกรรมแก้กรรม
และมีชีวิตอยู่เหนือกรรม

ต่ออายุ..ทำไม

เหตุผลที่ทำให้คนต้องการต่ออายุ มีดังนี้

๑. เพราะกลัวตาย ยังไม่พร้อมที่จะตาย ยังทำใจ
ไม่ได้ ต้องการยืดระยะเวลาเพิ่มมากขึ้นเพื่อเตรียมตัวให้
พร้อมมากกว่านี้

๒. เพื่ออยู่ทำภารกิจต่อ บางคนยังมีภาระหน้าที่
เช่น เลี้ยงดูพ่อแม่ ผู้มีพระคุณ หรือ ทำภาระกิจบางเกี่ยวกับ
อุดมการณ์ชีวิตอย่างยังไม่ทันเสร็จเรียบร้อย ยังไม่พร้อมที่จะ
จะตาย เพราะภารกิจยังไม่ทันเสร็จ

๓. เพื่อแก้ไขสิ่งผิดพลาด บางคนอาจจะเคยทำสิ่ง
ไม่ดีไม่งามเอาไว้ ต้องการอยากแก้ไข เปลี่ยนแปลง ซึ่งต้อง
ใช้เวลา ยังไม่พร้อมที่จะตาย และหวังว่า เมื่อเกิดใหม่ จะได้
เกิดในภพภูมิที่ดี

พุทธวิธีสะเดาะเคราะห์ต่ออายุ

การที่คนเราจะมีอายุจะยืนหรือสั้น มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับกรรมคือ การฆ่าสัตว์และการไม่ฆ่าสัตว์อย่างใกล้ชิดทั้งกรรมเก่าและกรรมใหม่ ฉะนั้น การต่ออายุให้ยืนยาวหรือให้มีชีวิตต่อไปได้อีก จะต้องรู้จักเหตุที่เป็นอันตรายต่อชีวิตที่จะทำให้ให้เสียชีวิตคือ รู้จักเหตุปัจจัยของการตายว่า จะตายเพราะสาเหตุใดและจะมีวิธีป้องกันได้อย่างไร และกรรมที่จะทำให้อายุเพิ่ม การต่ออายุในกรณีที่สามารถทำได้ นั้น มีปรากฏในคัมภีร์ ๓ วิธี ดังนี้

๑. สร้างเครื่องป้องกันอันตรายที่จะเกิดกับชีวิตด้วยการสวดพระปริตร

๒. ให้อภัยทาน ด้วยการให้ชีวิตเป็นทาน

๓. การเจริญจิตภาวนา

วิธีที่ ๑

สร้างเครื่องป้องกันอันตรายที่จะเกิดกับชีวิต สำหรับการต่ออายุในกรณีที่สามารถทำได้ วิธีแรก คือ การสร้างสิ่งคุ้มภัย หรือเครื่องป้องกันอันตรายที่จะเกิดกับชีวิตด้วยการ **สวดพระปริตร หรือเจริญพระพุทธรูป** ด้วยอนุภาพแห่งการสวดมนต์ ย่อมทำให้ผู้นั้นแคล้วคลาดปลอดภัยพ้นจากภยันอันตราย มีอายุยืนยาวและมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ดังกรณีเรื่องต่อไปนี้

เรื่องอายุวัฒนกุมาร^๖

ในครั้งพุทธกาล ณ เมืองที่ชาลัมพิกะ สองสามีภรรยาคนหนึ่ง พาลูกชายไปเยี่ยมเพื่อนที่เคยเป็นนักบวชเก่าด้วยกันมาก่อน ในขณะที่สองสามีภรรยาไหว้ เพื่อนนักบวชคนนั้น อวยพรว่า “ขอท่านจงเป็นผู้มีอายุยืน” แต่ในขณะที่มารดาบิดาให้บุตรชายไหว้ นักบวชนั้น กลับนิ่งเฉยไม่พูดอะไร ทั้งสองจึงถามว่า “เป็นเพราะอะไร” ฝ่ายนักบวชนั้นตอบว่า “อันตรายจะเกิดขึ้นเกิดขึ้นกับเด็กคนนี้ เขาจะมีอายุอยู่ได้อีกเพียงแค่ ๗ วัน หลังจากนั้น จะต้องตาย” พ่อแม่จึงถามถึงวิธีป้องกัน ฝ่ายนักบวช ตอบว่า “ไม่รู้

^๖ พระธรรมปทัฏฐกถาแปล ภาค ๔ เรื่องอายุวัฒนกุมาร หน้า ๑๗๖-๑๘๑

วิธีป้องกัน แต่พระพุทธเจ้าทรงรู้” แล้วแนะนำให้ไปถามพระพุทธรองค์ สามีภรรยาคุณั้นจึงไปกราบทูลถามพระพุทธเจ้า ในขณะที่ทั้งสองพากันไหว้ พระองค์ ตรัสประทานพรว่า “**จงมีอายุยืนเกิด**” แต่ในเวลาที่คุณแม่ให้เด็กไหว้ พระองค์กลับทรงนิ่งเฉย ไม่ตรัสอะไร สองสามีภรรยา จึงกราบทูลถามถึงสาเหตุ พระพุทธรองค์ ตรัสว่า “**เด็กนี้ จะมีอันตรายถึงแก่ชีวิต จะมีอยู่ได้เพียงแค่ ๗ วันเท่านั้น**” พ่อแม่ของเด็ก จึงกราบทูลถามว่า “**ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ แล้วพอจะมีวิธีแก้ไขป้องกันแก้ไขไม่ให้เป็นเช่นนั้นไหม พระพุทธเจ้าข้า**”

พระพุทธรองค์ ตรัสตอบว่า “ยังมีวิธีอยู่ พราหมณ์” แล้วตรัสบอกให้สองสามีภรรยาไปทำประรำพิธีใกล้บ้าน โดยตั้งตั้งไว้ตรงกลางประรำพิธีให้เด็กนอนบนตั่ง แล้วปูอาสนะไว้ ๘ หรือ ๑๖ ที่ ล้อมรอบตั่ง แล้วให้พระสงฆ์สาวกนั่งบนอาสนะเหล่านั้น **ให้สวดพระปริตร (เจริญพุทธมนต์)** เป็นเวลา ๗ วันติดต่อกันโดยไม่ขาดระยะ แล้วเด็กจะพ้นจากอันตราย

สองสามีภรรยา เกิดความดีใจอย่างมากที่ยังพอหวังให้ลูกปลอดภัย จึงได้ทำตามนั้นทุกประการ พระสงฆ์สาวกก็ได้ไปนั่งภายในประรำพิธีและ**สวดพระปริตร ๗ คีณ ๗ วัน ติดต่อกันไม่ขาดระยะ** และในวันที่ ๗ พระพุทธเจ้าเสด็จมาเป็นประธานสงฆ์ด้วยพระองค์เอง พอพระองค์เสด็จ

ไปที่นั่น เทพเจ้าเหล่าเทวดาทั้งหลายทั่วจักรวาล ต่างก็พากันเข้าเฝ้า แม้เทวดายักษ์ตนหนึ่ง ชื่อ **“อวรุทธกะ”** ก็ได้มาที่นั่นเหมือนกัน ทั้งนี้เพื่อจะจับเอาเด็กคนนี้ไปกิน ตามข้อตกลง เพราะเคยเป็นผู้คนรับใช้ทำวเวสวัณมาเป็นเวลา ๑๒ ปี และได้รับพรว่า **“ในวันที่ ๗ นับจากวันนี้ไป ท่านสามารถจับเด็กคนนี้กินได้”**

เมื่อพระพุทธองค์เสด็จเข้าไปในปราสาทพิธิ เทวดาผู้มีศักดิ์ใหญ่ทั้งหลาย ต่างก็ประชุมกันเพื่อเข้าเฝ้า ฝ่ายเทวดาผู้มีศักดิ์น้อยทั้งหลาย ก็ถอยร่นออกไปห่างไกลมาก ไม่มีโอกาสเข้าไปใกล้ปราสาทพิธิเลย แม้อวรุทธยักษ์ก็เช่นกัน ต้องถอยห่างไปเพราะตนเองเป็นเทวดามีศักดิ์น้อย ไม่มีโอกาสเข้าไปใกล้ปราสาทพิธิเลย **ทั้งไม่มีโอกาสจับเด็กไปกินเป็นอาหารด้วย ในวันที่ ๘ ยักษ์ตนนี้จะหมดอายุขัยพอดี** คือ จุติไปเกิดในภพภูมิใหม่ตามวิบากกรรม

แม้พระพุทธเจ้าเอง ได้ทรงสวดพระปริตรตลอดทั้งคืนจนถึงรุ่งสาง เมื่อ ๗ วัน ๗ คืนผ่านไป อวรุทธยักษ์หมดโอกาสที่จะจับเอาเด็กไปกินเป็นอาหาร ในวันที่ ๘ พอรุ่งอรุณขึ้นเท่านั้น สองสามีภรรยาได้นำเด็กมาให้กราบถวายบังคมขอบพระคุณพระพุทธเจ้าผู้เป็นพระศาสดาของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย แล้วพระพุทธองค์ ตรัสประทานพรว่า **“ขอให้เจ้า จงมีอายุยืนเถิด”** สองสามีภรรยา ทูล

ถามว่า “ลูกชายของข้าพระองค์คนนี้ จะมีอายุไปได้กี่ปี พระพุทธเจ้าข้า” พระองค์ตรัสว่า “จะมีอายุถึง ๑๒๐ ปี” แล้วแสดงธรรมแก่สองสามีภรรยาและลูกชายของพวกเขา โดยมีใจความว่า ธรรม ๔ ประการ คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ ย่อมเจริญแก่บุคคลผู้กราบไหว้ ผู้อ่อนน้อม ต่อท่านผู้มีคุณธรรมทั้งหลาย” พอจบเทศนา เด็กคนนี้ก็ ได้ดวงตาเห็นธรรม บรรลุเป็นพระโสดาบัน

พ่อแม่ จึงตั้งชื่อให้ลูกชายใหม่ว่า “อายุวัฒนะ” แปลว่า “อายุยืน” นับแต่นั้นมา อายุวัฒนกุมาร ก็สุขภาพ ร่ากายแข็งแรง แวดล้อมด้วยมิตรสหาย ข้าทาสบริวาร อยู่ เย็นเป็นสุขตลอดอายุขัย

ประเด็นที่ควรนำมาพิจารณา

๑. อายุขัยของเด็กยังไม่หมด
๒. แต่เด็กคนนี้ จะมีชีวิตอยู่อีกได้เพียงแค่ ๗ วัน เท่านั้น หลังจากนั้นต้องตาย เพราะมีกรรมหนักบางอย่าง มาตัดรอน คือ มีเหตุจะต้องถูกเทวดายักษ์จับไปกินเป็น อาหาร
๓. ด้วยเหตุที่พ่อแม่รักลูก ไม่อยากให้ลูกตาย จึงคิด หาทางป้องกันแก้ไขโดยถามจากผู้รู้ คือ พระพุทธเจ้าผู้มีตา ทิพย์ หูทิพย์ มีญาณปัญญายังรู้กฎแห่งกรรมของสัตว์โลก

๔. พระพุทธองค์ตรัสบอกวิธีแก้ไขป้องกันด้วยการ
สวดพระปริตร หรือสวดมนต์ซึ่งเป็นเครื่องป้องกันอันตรายที่
จะเกิดกับชีวิต โดยนิมนต์พระอริยสงฆ์มาทำพิธีเจริญพระ
พุทธมนต์ และด้วยการกระทำเช่นนี้ พ่อแม่และเด็กจะมี
โอกาสทำบุญบำเพ็ญกุศลโดยการกราบไหว้และปรนนิบัติ
พระอริยสงฆ์ สมทานศีล ฟังพระสงฆ์เจริญพุทธมนต์ถวาย
สังฆทานและฟังธรรมซึ่งเป็นที่มาแห่งการสั่งสมบุญและได้
อานิสงส์มหาศาล พร้อมกันนั้น พระองค์จะอาศัยเหตุนี้
ปรารภการแสดงธรรมโปรดสัตว์ด้วย

การทำเช่นนี้ ไม่ได้หมายความว่า พระองค์ไม่ได้มี
เมตตากรุณาต่อเทวดายักษ์ตนนั้น หรือมือคดิดำเพียง
เข้าข้างเด็กคนนี้ แต่พระองค์ทรงรู้เห็นความจริงอย่างถ่อง
แท้จึงได้แก้ปัญหาด้วยปัญญา คือ ไม่ต้องการให้เทวดา
ยักษ์จับเด็กไปกิน เพราะจะเป็นบาปกรรมกับตัวเขาเองและ
เทวดายักษ์ตนนี้ จะตายเพราะหมดกรรมในวันที่ ๘ ส่วน
เด็กคนนี้มีบุญในอดีตหนุนหลังพอที่จะช่วยได้ จึงได้จัดให้
พระสงฆ์มาสวดพระปริตรป้องกันเพื่อความเป็นสิริมงคล
และเมื่อพระองค์มาเข้าร่วมพิธี เทวดาทิ้งหลายที่มีศักดิ์ใหญ่
มีเดชอำนาจก็จะเข้าเฝ้าเพื่อฟังธรรมและทูลถามปัญหา
ด้วยการทำอย่างนี้ตลอด ๗ วัน อวรุทธยักษ์ จะไม่มี
โอกาสเข้ามาจับกินเป็นอาหารและเด็กจึงปลอดภัย

๕. ในเวลาที่พระสงฆ์มาทำพิธีกรรมทางศาสนาและผลัดเวรกันสวดพระปริตรหรือเจริญพระพุทธมนต์ไม่ให้ขาดระยะ เด็กคนนี้มีโอกาสร่วมทำกุศลกับพ่อแม่ กล่าวคือทำบุญด้วยให้ทาน ถวายอาหาร กราบไหว้และอ่อนน้อม ถ่อมตนต่อพระอริยสงฆ์ผู้มีศีล สมาธิและปัญญา

๖. เด็กคนนี้มีอุปนิสัยแห่งการบรรลุธรรม และได้ดวงตาเห็นธรรมเป็นพระโสดาบันหลังจากพระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมจบลง

๗. ด้วยอานุภาพแห่งพระปริตรหรือพุทธมนต์และอานิสงส์ของการกราบไหว้และการอ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้มีคุณธรรม เด็กจึงรอดชีวิตมาได้และมีอายุยืนถึง ๑๒๐ ปี

ตามตัวอย่างข้างต้นนี้ การสะเดาะเคราะห์ต่ออายุที่สามารถทำได้สำเร็จ เพราะรู้สาเหตุที่จะทำให้ตาย และรู้วิธีป้องกันแก้ไข คือ สวดพระปริตรหรือการสวดมนต์ และได้บำเพ็ญบุญกุศลความดีด้วยการกราบไหว้และอ่อนน้อม ถ่อมตนต่อผู้มีคุณธรรมมีพระอริยสงฆ์สาวก เป็นต้น จาก การปฏิบัติตามหลักการดังกล่าว เด็กจึงพ้นจากอันตราย และมีอายุยืน สอดคล้องกับพรที่ว่า

อะภิวาทนะระสีลิสสะ
นิจัจัง วุฑฒาปะจายโน
จัตตารโ ธัมมา วัฑฒันติ
อายุ วัณโณ สุขัง พะลังฯ

แปลว่า สิ่ง < ประการ คือ อายุ วรรณะ(ผิวพรรณ สดงาม) สุขะ(ความสุขกายสบายใจ) และพละ(สุขภาพอนามัยที่แข็งแรงอุดมสมบูรณ์) จะบังเกิดมีแก่บุคคลผู้กราบไหว้ และผู้มีนิสัยอ่อนน้อมต่อมตนต่อท่านผู้มีคุณธรรม

พระพุทธเจ้าและพระอริยสงฆ์สาวก ชื่อว่า **เป็น อจินไตย** คือ **เป็นผู้ประเสริฐ ล้ำเลิศ มีคุณธรรม ยิ่งใหญ่** ไม่สามารถจะพรรณนาให้หมดสิ้นได้ ผู้ที่มีความศรัทธาเลื่อมใส เคารพกราบไหว้ ย่อมได้บุญอันยิ่งใหญ่นี้ ดังพุทธพจน์ที่ว่า

“สัตว์ทั้งหลายที่ไม่มีเท้า มีสองเท้า มีสี่เท้า หรือมีเท้ามาก ก็ตาม มีรูปหรือไม่มีรูปก็ตาม มีสัญญา ไม่มีสัญญา หรือมีสัญญา ก็ไม่ใช่ไม่มีสัญญาก็ไม่ใช่ก็ตาม มีประมาณเท่าใด **ตถาคตอรหันต สัมมาสัมพุทธเจ้า** เรากล่าวว่า เลิศกว่าสัตว์มีประมาณเท่านั้น บุคคลผู้เลื่อมใสในพระพุทธเจ้า ชื่อว่า **เลื่อมใสในบุคคลผู้เลิศ** และวิบากที่เลิศย่อมมีแก่บุคคลผู้เลื่อมใสในสิ่งที่เลิศ...

...หมูกี้ดี คณะกี้ดี มีประมาณเท่าใด พระสงฆ์สาวกของ
ตถาคตได้แก่ พระอริยบุคคล ๔ คู่ คือ ๘ บุคคล” พระสงฆ์
สาวกของพระผู้มีพระภาคนี้ เป็นผู้ควรแก่ของที่เขานำมาถวาย
ควรแก่ของต้อนรับ ควรแก่ทักษิณา ควรแก่การทำอัญชลี เป็นนา
บุญอันยอดเยี่ยมของโลก เรากล่าวว่า เลิศกว่าหมูกี้หรือคณะ
เหล่านั้น บุคคลผู้เลื่อมใสในสงฆ์ ชื่อว่าเลื่อมใสในสิ่งที่เลิศ และ
วิบากที่เลิศย่อมมีแก่บุคคลผู้เลื่อมใสในสิ่งที่เลิศ...

ภิกษุทั้งหลาย ความเลื่อมใสในสิ่งที่เลิศ ๔ ประการนี้แล
บุญที่เลิศ คือ อายุ วรรณะ ยศ เกียรติ สุข และพละย่อมเจริญ
แก่บุคคลผู้เลื่อมใส... ผู้รู้ธรรมที่เลิศโดยความเป็นธรรมที่เลิศ ผู้
เลื่อมใสในพระพุทธเจ้าผู้เลิศซึ่งเป็นทักษิณียบบุคคลชั้นเยี่ยม ... ให้
ทานในท่านผู้เลิศ นักปราชญ์ผู้ตั้งมั่นในธรรมที่เลิศให้ทานแก่ท่านผู้
เลิศ เกิดเป็นเทวดาหรือมนุษย์ก็ตาม ย่อมถึงความเป็นผู้เลิศ
บันเทิงอยู่”

เพราะฉะนั้น ลูกชายของสองสามีภรรยาคุณนี้ ได้ให้
ทาน ทำความเคารพกราบไหว้ พระพุทธเจ้าและพระอริย

“ได้แก่ (๑) พระผู้บรรลุโสดาปัตติผล (๒) พระผู้ดำรงอยู่ในโสดาปัตติมรรค (๓) พระผู้
บรรลุสกทาคามีผล (๔) พระผู้ดำรงอยู่ในสกทาคามีมรรค (๕) พระผู้บรรลุอนาคามีผล
(๖) พระผู้ดำรงอยู่ในอนาคามีมรรค(๗) พระผู้บรรลุอรหัตตผล (๘) พระผู้ดำรงอยู่ใน
อรหัตตมรรค อภ.ป. (แปล) ๓๖/๒๐๗/๒๒๙”

สงฆ์สาวกตลอด ๗ วันด้วยความศรัทธาเลื่อมใส บุญอัน
เกิดจากการเลื่อมใส ศรัทธาและจงรักภักดีต่อผู้ประเสริฐ
และมีคุณอันล้ำเลิศอย่างนี้ **ย่อมมีอานิสงส์อันยิ่งใหญ่
นับไม่ได้** ประมาณเอาไม่ได้ว่ามีมากมายมหาศาล
ขนาดไหนเช่นกัน ซึ่งสามารถนำมาเปรียบเทียบให้เห็น
ความแตกต่างระหว่างอานิสงส์ผลบุญที่เกิดจากการให้แก่
สัตว์กับให้แก่บุคคลในแต่ละประเภท ดังนี้ คือ

๑. การให้อาหารแก่สัตว์เดรัจฉาน เช่น หมู หมา แมว
เปิด ไก่ วัวควาย ช้างม้า กระจอก เป็นต้น ได้อานิสงส์ร้อย
หนึ่ง

๒. ทำบุญให้ทานแก่คนไม่มีศีล เช่น โจรขโมย
นักเลงอันธพาล เป็นต้น ได้อานิสงส์พันหนึ่ง

๓. ทำบุญให้ทานแก่คนมีศีล ได้อานิสงส์แสนหนึ่ง *

๔. ทำบุญให้ทานแก่คนที่ได้สมาธิ ฌาน แต่เป็นพวก
ฤาษี นักบวช นักพรตภายนอกพระพุทธศาสนาไม่ได้ปฏิบัติ

* การทำดีโดยการให้อาหารและให้ทานกับสัตว์และกับคนมีผลแตกต่างกันอย่างเห็น
ได้ชัด ในทางตรงข้ามการฆ่าหรือเบียดเบียนทำร้ายระหว่างสัตว์กับคน ย่อมมีผลหนัก
เบาไม่น้อยเช่นเดียวกัน การฆ่าสัตว์ เช่น หมา แมว หรือวัว ควาย เป็นต้นตัวหนึ่ง
อาจจะเกิดมาแล้วถูกฆ่าถึง ๑๐๐ ครั้ง ก็เป็นไปได้ แต่ถ้าฆ่าคนอาจจะเกิดมาแล้วถูก
ฆ่าถึงห้าร้อยครั้งก็เป็นได้ ทั้งนี้ ก็ขึ้นอยู่กับเจตนาเป็นประการสำคัญ

เพื่อบรรลุมรรคผลนิพพาน ได้อานิสงส์แสนโกฏิ (๑ โกฏิ เท่ากับ ๑๐ ล้าน)

๕. ทำบุญให้ทานแก่ผู้ปฏิบัติเพื่อบรรลुพระโสดาบัน (แต่ยังไม่ได้เป็นพระโสดาบัน) มีอานิสงส์นับไม่ได้

๖. ทำบุญให้ทานแก่ผู้ปฏิบัติเพื่อบรรลุพระโสดาบัน ร้อยองค์ มีอานิสงส์น้อยกว่าทำบุญให้ทานแก่พระโสดาบัน องค์เดียว

๗. ทำบุญให้ทานแก่พระโสดาบันร้อยองค์ มีอานิสงส์น้อยกว่าทำบุญให้ทานแก่พระสกทาคามีคนเดียว

๘. ทำบุญให้ทานแก่พระสกทาคามีร้อยองค์ มีอานิสงส์น้อยกว่าทำบุญให้ทานแก่พระอนาคามีองค์เดียว

๙. ทำบุญให้ทานแก่พระอนาคามีร้อยองค์ มีอานิสงส์น้อยกว่าทำบุญให้ทานแก่พระอรหันต์องค์เดียว

๑๐. ทำบุญให้ทานแก่พระอรหันต์ร้อยองค์ มีอานิสงส์น้อยกว่าทำบุญให้ทานแก่พระปัจเจกพุทธเจ้าองค์เดียว *

๑๑. ทำบุญให้ทานแก่พระปัจเจกพุทธเจ้าร้อยองค์ มีอานิสงส์น้อยกว่าทำบุญให้ทานแก่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์เดียว

* ในยุคที่คำสอนของพระพุทธเจ้ายังปรากฏอยู่ จะไม่มีพระปัจเจกพุทธเจ้าอุบัติขึ้น เพราะจะ พระปัจเจกพุทธเจ้าจะอุบัติขึ้นในยุคที่ว่างจากพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

๑๒. ทำบุญให้ทานแก่พระพุทธรูปครั้ง มี
 อานิสงส์น้อยกว่าทำบุญให้ทานด้วยการสร้างที่อยู่อาศัย
 ถวายแด่พระสงฆ์เป็นสังฆทาน

๑๓. การสร้างที่อยู่อาศัยถวายแด่พระสงฆ์เป็น
 สังฆทาน มีอานิสงส์น้อยกว่าการถึงพระพุทธรูปเจ้า พระธรรม
 และพระสงฆ์เป็นสรณะที่พึ่งที่ระลึก

๑๔. การขอถึงพระรัตนตรัยว่าเป็นสรณะ มีอานิสงส์
 น้อยกว่า การรักษาศีล

๑๕. การรักษาศีล มีอานิสงส์น้อยกว่า เมตตาเจโต
 สมาธิ คือฝึกจิตจนได้สมาธิขั้นสูง

๑๖. เมตตาเจโตสมาธิ มีอานิสงส์น้อยกว่า อนิจจา
 นุปัสสนา คือ เจริญวิปัสสนาฝึกจิตจนมองเห็นสิ่งทั้งหลาย
 ไม่เที่ยง ไม่คงที่ อยู่ในสภาพเดิม บังคับบัญชาการไม่ได้ตาม
 ชอบใจ จนเกิดการเบื่อหน่าย ปล่อยวางได้^๕

จากหลักคำสอนนี้ ทำให้เราได้ว่า การทำบุญให้
 ทานด้านวัตถุที่มีอานิสงส์สูงสุดคือ การสร้างที่อยู่
 อาศัยถวายเป็นสังฆทาน แต่การทำบุญด้วยวัตถุ ยังมี
 อานิสงส์น้อยกว่า การขอถึงพระรัตนตรัยว่าเป็นที่พึ่งที่ระลึก
 แม้การถึงไตรสรณะ ก็ยังมีอานิสงส์น้อยกว่าการรักษาศีลการ
 รักษาศีล มีอานิสงส์น้อยกว่าสมาธิ และสมาธิก็มีอานิสงส์

^๕ อัง.นวก. (แปล) ๒๓/๔๗๐-๔๗๔ เวลาามสูตร

น้อยกว่าปัญญาหรือวิปัสสนา เมื่อกล่าวถึงอานิสงส์จากน้อยไปหามาก มีข้อสรุป คือ ทานมีอานิสงส์น้อยกว่าศีล, ศีลมีอานิสงส์น้อยกว่าสมาธิ และสมาธิมีอานิสงส์น้อยกว่าปัญญา ฉะนั้น การอ่าน การฟัง การพิจารณาธรรม และการปฏิบัติธรรมกรรมฐานนั้น เป็นที่มาของหวังแห่งบุญมหากุศลที่มีอานิสงส์สูงสุด

เมื่อเด็กได้มีโอกาสทำบุญด้วยให้ทาน รักษาศีลและทำความเคารพ กราบไหว้ อ่อนน้อมต่อพระอริยเจ้าเหล่าพระอรหันต์ มีพระพุทธเจ้าเป็นต้น ย่อมได้บุญมาก ยิ่งไปกว่านั้น เด็กคนนี้ยังมีอุปนิสัยแห่งการบรรลุมรรคด้วย เมื่ออายุขัยยังไม่หมด ทั้งรู้วิธีแก้ไขป้องกันอย่างถูกต้องและด้วยอานิสงส์ของการกราบไหว้และการอ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้มีคุณธรรม จึงทำให้ได้รอดชีวิตจากการถูกยักษ์จับไปกินเป็นอาหารและมีอายุยืนถึง ๑๒๐ ปีด้วยประการฉะนี้

อานิสงส์แห่งการกราบไหว้พระอริยเจ้า

พระพุทธองค์ตรัสว่า "พราหมณ์ การแลดูสาวกของเราด้วยจิตอื่นเลื่อมใสเพียงครูเดียว หรือการถวายอาหารวัตถุเพียงภิกษุทัฬหีเดียว มีผลมากแม้กว่าทานที่ท่านเมื่อให้อย่างนั้น ให้แล้วตั้ง ๑๐๐ ปี"

การบูชาพระอรหันต์ผู้มีตนอบรมแล้วแม้ครูหนึ่งประเสริฐกว่า(มีอานิสงส์มากกว่า)การบูชาปุถุชนตลอด ๑๐๐ ปี

พระอัมมปทัฏฐกถา แปล ภาค ๔

เรื่องพราหมณ์ผู้เป็นลูกของพระสารีบุตรเถระ หน้า ๑๖๘-๑๖๙

ผู้ต้องการบุญ ฟังให้ท่านมีประการต่างๆแกโลกิยมหาชนที่นั่งเต็มห้วงจักรวาล ตลอดปีหนึ่งอย่างต่อเนื่องโดยไม่หยุดแม้วันเดียว การให้ท่านเช่นนั้น มีอานิสงส์ไม่ถึงส่วนที่ ๔ แห่งการกราบไหว้ท่านผู้ดำเนินตรงประเสริฐสุด (ตั้งแต่พระโสคาบันจนถึงพระอรหันต์)

พระอัมมปทัฏฐกถา แปล ภาค ๔

เรื่องพราหมณ์ผู้เป็นสหายของพระสารีบุตรเถระ หน้า ๑๗๓-๑๗๕

อานุภาพแห่งพระปรีตร อานิสงส์ของการสวดมนต์

การสวดมนต์ หมายถึง การนำเอาหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับพระรัตนตรัย หรือเกี่ยวข้องกับเรื่องศีล สมาธิและปัญญามาสาธยาย หรือท่องบ่น เพื่อให้เกิดความชำนาญ เป็นอุบายในการทำให้สงบอย่างหนึ่ง และการสวดมนต์ ยังเป็นเหตุปัจจัยทำให้บรรลุนิพพานได้ด้วย วิธีการสวดมนต์ที่ถูกต้องให้มีประโยชน์สูงสุด ควรรู้เข้าใจในความหมายของบทสวดด้วย ฟังสวดด้วยความมีสติสัมปชัญญะทุกๆ พยางค์ที่เปล่งออกมา ด้วยความเลื่อมใสศรัทธาเชื่อมั่นในคุณของพระรัตนตรัยและคุณความดีงามว่า เรากำลังปลุก ฝัง บ่มเพาะเมล็ดพันธุ์แห่งความสุข เมล็ดพันธุ์แห่งความเจริญรุ่งเรือง โชคลาภ ร่ำรวย เมล็ดพันธุ์แห่งคุณงามความดีบุญบารมี และเมล็ดพันธุ์แห่งศรัทธา ศีล สมาธิ ปัญญาลงไว้ในใจอันเป็นส่วนจิตใต้สำนึก(เปรียบเสมือนกับเมล็ดผลไม้ ซึ่งเป็นตัวเก็บรักษาคุณสมบัติของพันธุ์แห่งต้นไม้ นั่นๆ)

เอาไว้) สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่มีความค่าสูงสุดของชีวิต เป็นจุดหมายปลายทางสำหรับผู้ที่ต้องการพ้นทุกข์จะต้องศึกษาปฏิบัติไปตามลำดับและบรรลุด้วยประสบการณ์ตรงภายในของแต่ละบุคคล และเมื่อวิบาก กล่าวคือ เชื้อเมล็ดพันธุ์แห่งบุญบารมีเหล่านี้ให้ผล ย่อมแบ่งบานงอกงามมาเป็นความสดชื่น แจ่มใส รู้ ตื่น เบิกบาน และดึงดูดเอาสิ่งที่ดีงาม สิริมงคล ความเจริญรุ่งเรือง โชคลาภ เกียรติยศชื่อเสียง การงานที่ดี สิ่งแวดล้อมที่และมิตรบริวารที่ดีเข้ามาสู่ชีวิตเราโดยอัตโนมัติ

ประเทศอินเดีย ในครั้งพุทธกาล เรียกว่า **ชมพูทวีป** เป็นดินแดนที่กว้างใหญ่ไพศาล ในสมัยก่อนพุทธกาล และสมัยพุทธกาล มีอาณาจักรหรือแคว้นแคว้นมากมาย ถึง ๑๖ ประเทศ (๑๖ แคว้นแคว้น ใช้คำในภาษาบาลีว่า มหาชนบท) มีอังคะ, มคธ, กาสี, โกศล, วัชชี, มัลละ, เจตี, วังสะ, กุรุ, ปัญจาละ, มัจฉะ, สุรเสนะ, อัสสกะ, อวันตี, คันธาระ, กัมโพชะ แคว้นที่มีมหาอำนาจในยุคนั้น มี ๕ ประเทศ คือ **มคธ** **โกศล** **วัชชี** **วังสะ** และ **อวันตี** แคว้นมคธ มีเมืองหลวงชื่อ **ราชคฤห์** กษัตริย์ผู้ปกครองคือ **พระเจ้าพิมพิสาร** ทรงปกครองโดยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ส่วนแคว้นวัชชี มีเมืองหลวงชื่อ **เวสาลี** หรือ **ไพศาลี** มีการปกครองแบบสามัคคีธรรม ซึ่งบางท่านเรียกว่าการปกครองแบบ

สาธารณรัฐประชาธิปไตยยุคแรก มีพื้นที่กว้างขวาง มีประชากรมากมาย มีกษัตริย์เปลี่ยนนวาระกันขึ้นครองราชย์สมบัติมากถึง **๗,๗๐๗พระองค์** พระยุพราชเสนาบดีและภักตาคาจาริกเป็นต้น และปราสาท จวน สวนอุทยานและสระโบกขรณีเท่ากับจำนวนกษัตริย์

ในสมัยต่อมา เมืองไพศาลี เกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจ ฝนฟ้าไม่ตกตามฤดูกาล เกิดภาวะฝนแล้ง ข้าวกล้าเสียหาย ไม่เจริญงอกงาม พิษพันธุภัยอันตรายขาดแคลน การทำมาหากิน ผิดเคื่อง การเป็นอยู่ของผู้คนลำบากมาก โหยหิว เพราะไม่มีอาหารรับประทาน คนยากจนก็เริ่มเจ็บป่วยและล้มตาย เมื่อตายด้วยจิตเศร้าหมองไม่ผ่องใส ก็ไปเกิดในอบายภูมิที่ไม่ดี เป็นเปรต อสุรกาย เรียกภาษาชาวบ้านว่า **เป็นภูตผีปีศาจ** ซึ่งกินอุจจาระ ปัสสาวะ น้ำเลือด น้ำเหลือง น้ำลาย เสดดและซากศพเป็นต้นเป็นอาหาร ในตัวเมืองมีผู้คนล้มตายเป็นจำนวนมากจนนับไม่ถ้วน พวกภูตผีปีศาจอมนุษย์เหล่านี้ พอได้กลิ่นซากศพ ก็พากันกรูเข้าไปในตัวเมือง แล้วทำการหลอกหลอน เบียดเบียนทำให้ผู้คนหวาดกลัวจนกินไม่ได้นอนไม่หลับ มีอาการผิดปกติเป็นโรค ป่วยไข้ไม่สบาย แล้วเสียชีวิตอีกเป็นจำนวนมาก ทำให้โรคห่า หรืออหิวาตกโรคระบาดทั่วไปหมด ทั้งนี้

เพราะกลิ่นเหม็นและความสกปรกจากซากศพของผู้คนที่
ล้มตายไป

เมืองไพศาลี เกิดภาวะวิกฤตอย่างหนัก ด้วยภัย
พิบัติ ๓ ประการ คือ^๙

**๑. เกิดภาวะอดอยาก ยากจน ผู้คนไม่มีอาหาร
รับประทาน**

๒. ฎกฏตผีปีศาจหรืออมนุษย์เบียดเบียนทำร้าย

๓. เกิดโรคระบาด อหิวาตกโรค

ชาวเมืองผู้เป็นบัณฑิต ได้รวมตัวปรึกษาหารือประชุม
กันแล้ว กราบทูลพระราชาว่า "พระเจ้าข้า บ้านเมืองเรา ได้
เกิดภัยพิบัติ ๓ อย่างขึ้น ซึ่งไม่เคยมีมาก่อน ๗ ชั่วโมงกาล
ตั้งแต่อดีตเพราะพระราชาทรงมีทศพิศราชธรรม แต่บัดนี้ได้
เกิดขึ้น ต้องมีเหตุอะไรสักอย่างหนึ่งเป็นแน่" พระราชา
ทรงรับสั่งข้าราชการทั้งหมดประชุมกัน แล้วตรัสว่า "ถ้าพวก
ท่านคิดว่า เราไม่เป็นผู้ทรงธรรม จงพิจารณาทบทวน
ตรวจสอบดูเถิด" ชาวเมืองต่างก็ได้ตรวจดูราชประเพณีทุก
อย่าง แต่ไม่เห็นความบกพร่องของพระราชา จึงกราบทูลว่า
"พระองค์ทรงไม่มีความบกพร่องในราชประเพณีอะไร พระ
เจ้าข้า" จึงปรึกษากันว่า "จะทำอย่างไร ถึงจะแก้ไขปิดเป่า
บรรเทาภัยพิบัติเหล่านี้ได้"

^๙ ขุ.ขุ. (แปล) ๒๕/๙-๑๔ รัตนสูตรและอรรคกถา

บางพวกก็เสนอว่า **"ต้องทำพิธีกรรมด้วยการ
บวงสรวงเทพเจ้า หรือทำมงคลพิธีอย่างใดอย่างหนึ่ง"**
แต่หลังจากทำพิธีกรรมต่างๆแล้ว ก็ไม่เห็นอะไรดีขึ้น ยังเป็น
เหมือนเดิมทุกประการ ไม่สามารถแก้ไขอะไรได้เลย จึงมีผู้
เสนออีกว่า **"ครูทั้ง ๖ * มีความศักดิ์สิทธิ์มาก ถ้าไปนิมนต์
ท่านเหล่านั้นมาช่วย ภัยพิบัติก็จะหายไป "** อีกพวกหนึ่ง
เสนอว่า **"พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จอุบัติขึ้นแล้วในโลก พระผู้มี
พระภาคเจ้าพระองค์นั้นมีฤทธิ์ มีอานุภาพมาก ทรงแสดงธรรมเพื่อ
ประโยชน์แก่สรรพสัตว์ ถ้าหากพระองค์ได้เสด็จมาในที่นี้แล้ว ภัย
พิบัติเหล่านี้ จะต้องหายไป"** คนส่วนมาก พอใจกับข้อเสนอนี้
จึงถามว่า **"เดี๋ยวนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้า ประทับอยู่ ณ ที่ไหน ?
พวกเราส่งคนไปเชิญ พระองค์อาจจะไม่เสด็จมานะสิ"**

เจ้าลิจฉวีอีกพวกหนึ่งตรัสว่า **ธรรมดาพระพุทธรเจ้า
ทรงมีมหากรุณาต่อสัตว์โลก ทำไม จะไม่เสด็จมาแล้ว ก็พระ
ผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น บัดนี้ ประทับอยู่กรุง ราชคฤห์**

* ครูทั้ง ๖ หมายถึง **ปุณณกัสสปะ มัคชีโคศล อชิตะ เกสกัมพล ปุกุณักจายนะ
สัตถชัยเวฬุภุตร และนิครนถ์ นาฏบุตร** ท่านเหล่านี้ เป็นเจ้าลัทธิ หรือ คณาจารย์
มิชฌาทิฐิ เกิดร่วมสมัยกับพระพุทธองค์ แต่สอนตรงกันข้ามกับพระพุทธเจ้า ซึ่งประกาศ
ตัวเองว่า เป็นศาสดารู้อย่างและรู้ทุกขณะไม่ว่าจะขึ้น เดิน นั่งหรือนอน เจ้าลัทธิ
เหล่านี้ เชื่อถือกันว่า เป็นคนดี เป็นบัณฑิต บวชมานาน มีบริวารมาก แต่ไม่เคยเข้าเฝ้า
พระพุทธเจ้า และชีวิตหลังตาย ก็ไปเกิดในอเวจีนรกทุกท่าน

พระเจ้าพิมพิสารทรงอุปัฏฐากอยู่ เกรงท้าวเธอจะไม่ให้เสด็จ
มา

ในเวลานั้น เป็นช่วงใกล้เวลาเข้าจำพรรษาที่ ๕
พระศาสดาทรงประทานปฏิญญาแก่**พระเจ้าพิมพิสาร**
แล้วเสด็จอยู่ในวัดพระเวฬุวัน

ในที่ประชุมนั้น เจ้าลิจฉวีพระองค์หนึ่ง พระนาม
ว่า **มหาลี** เป็นอาจารย์สอนพวกเจ้าลิจฉวี และเป็นอริย
สาวกโสดาบัน พระองค์ทรงได้บรรลุนิพพานนี้ เมื่อครั้งที่พระ
เจ้าพิมพิสารพาบริวาร ๑๑๐,๐๐๐ คนเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า
เพื่อฟังธรรมที่สวนตาลหนุ่ม(ลัฏฐิวัน) เมื่อพระศาสดาแสดง
ธรรมจบลง มหาชนหนึ่งแสนคนได้บรรลุเป็นพระโสดาบัน
ส่วนอีกหนึ่งหมื่น ได้เพียงแค่เกิดศรัทธาเลื่อมใสในพระ
ศาสดา ท่าน**มหาลี**ก็เป็นหนึ่งในแสนคนที่ได้บรรลุนิพพานใน
วันนั้น

เพราะฉะนั้น ชาวเมืองไพศาลี จึงพากันตระเตรียม
เครื่องบรรณาการใหญ่ พวกเจ้าลิจฉวี ได้มอบภาระนี้ให้แก่
มหาลีและบุตรของปุโรหิต เป็นผู้เดินทางไปยังราชสำนัก
พระเจ้าพิมพิสาร พร้อมด้วยกองกำลังขนาดใหญ่ เพื่อถวาย
แด่พระเจ้าพิมพิสาร และกราบทูลให้พระองค์ยินยอมเพื่อ
ทูลอ้อนเชิญพระศาสดาให้เสด็จมาเมืองไพศาลี เจ้ามหาลีลิจ
ฉวีและบุตรปุโรหิตได้ออกเดินทางไปเมืองราชคฤห์ แล้ว

ถวายบรรณาการแด่พระราชา กราบทูลความเป็นไปนั้นให้
ทรงทราบ แล้วขอรับรองว่า "ข้าแต่มหाराชเจ้า ขอพระองค์ทรง
ส่งพระศาสดาไปยังพระนครของข้าพระองค์ด้วยเถิด"

พระราชา ไม่ทรงรับรอง แต่ตรัสว่า "พวกท่าน จง
ไปกราบทูลด้วยตนเอง แล้วรู้อาการที่พระพุทธองค์ทรงรับ
อาชานาเองเถิด" และ**ไม่ทรงรับเครื่องบรรณาการนั้น**
(ทั้งนี้เพราะพระองค์เป็นอริยสาวกโสดาบัน ไม่เห็นแก่ของ
กำนัล) ชนเหล่านั้นเข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้าถวาย
บังคมแล้ว ทูลอ้อนวอนว่า "ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ในเมือง
ไพศาลีเกิดภัยพิบัติ ๓ อย่าง เมื่อพระองค์เสด็จไป ความ
สวัสดีมงคล จะบังเกิดมีแก่พวกข้าพระองค์ และภัยพิบัติ
เหล่านั้นก็จะหาย เชิญเสด็จเถิด พระพุทธเจ้าข้า"

พระศาสดาทรงสดับคำของชนเหล่านั้นแล้ว ทรง
ใคร่ครวญด้วยพระญาณ ก็ทรงทราบว่า "เมื่อเราสวรรคตบุตร
ที่เมืองไพศาลี พลังอำนาจนี้จะแผ่ไปตลอดแดนโกฏิจักรวาล(ด้าน
ด้านจักรวาล) หลังจากสวรรคตสาขายพระสูตรจบลง ผู้คนมากมาย
จะได้บรรลุธรรม และภัยพิบัติเหล่านั้นก็ จะสงบระงับดับหายไป
ด้วย" แล้วทรงรับอาชานานิมนต์

พระเจ้าพิมพิสารทรงสดับข่าวว่าพระศาสดาทรงรับ
การเสด็จไปยังเมืองไพศาลี จึงทรงรับสั่งให้ทำการปาว
ประกาศให้รู้ทั่วหน้ากัน เข้าไปเฝ้าพระศาสดา ทูลถามว่า

"พระองค์ทรงรับการเสด็จไปเมืองไพศาลีหรือ พระเจ้าข้า" เมื่อพระศาสดาตรัสว่า "ขอถวายพระพร มหาบพิตร" จึงทูลว่า "ถ้าอย่างนั้น ขอพระองค์ทรงรอก่อน พระเจ้าข้า ข้าพระองค์ จักแจงหนทางก่อน" แล้วรับสั่งให้ปราบพื้นที่ ให้เรียบใน ระยะทางประมาณ ๘๐ กิโลเมตรในระหว่างกรุงราชคฤห์ซึ่งเป็นเมืองหลวงกับแม่น้ำคงคาต่อกัน ให้สร้างที่พักชั่วคราว โดยระยะห่างกันประมาณ ๑๖ กิโลเมตร จึงกราบทูลกาล เป็นที่เสด็จไปแด่พระศาสดา

ครั้งนั้น พระศาสดาเสด็จเดินทางกับภิกษุ ๕๐๐ รูป พระราชารับสั่งให้โปรยดอกไม้ ๕ สี จนสูงเพียงเข่า ใน ระยะห่างกันประมาณ ๑๖ กิโลเมตร แล้วให้ปักธงชัย ธง แผ่นผ้าและต้นกล้วยเป็นต้นเป็นแถวตามเส้นทางเดิน ให้ กั้นเขตอันตราย(ร่วม) ๒ คั่นซ้อนกันแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า กั้น ร่วมแก่ภิกษุรูปละคันๆ พระเจ้าพิมพิสาร ผู้เป็นอริยสาวก พร้อมด้วยบริวาร ทรงทำบูชาสักการะด้วยดอกไม้และของ หอมเป็นต้น ทรงอาราธนาพระศาสดาให้ประทับอยู่ในที่พัก แต่ละแห่ง ถวายมหาทาน โดยใช้เวลาพักแรมประมาณ ๕ วันจากวัดเวฬุวันจนถึงฝั่งแม่น้ำ คงคา ทรงให้ประดับ ประดาเรือให้สวยงาม แล้วทรงส่งข่าวไปให้ชาวเมืองไพศาลี ทราบว่า "ขอให้เจ้าลิจฉวีและชาวเมืองไพศาลี จงตระเตรียม หนทาง และทำการต้อนรับเสด็จของพระผู้มีพระภาคเจ้าเถิด"

ชาวเมืองไพศาลี เมื่อได้รับข่าวสารแล้ว ปรีกษากันว่า "พวกเรา จะบูชาพระศาสดาและหมู่ภิกษุให้เป็น ๒ เท้า" แล้วปราบพื้นที่ให้ราบเรียบในระยะทางประมาณ ๔๘ กิโลเมตร จากเมืองไพศาลีกับริมฝั่งแม่น้ำคงคา แล้วตระเตรียมเสวตฉัตรซ้อนๆ กันเพื่อพระผู้มีพระภาค ๔ คัน เพื่อภิกษุรูปละ ๒ คัน ทำสักการบูชาไว้พร้อมสรรพ แล้วพากันมายืนต้อนรับที่ฝั่งแม่น้ำคงคาด้วยจิตเลื่อมใสศรัทธาเป็นอย่างยิ่ง

ฝ่ายพระเจ้าพิมพิสาร เมื่อจะส่งเสด็จพระศาสดา ได้ทรงขนานเรือ ๒ ลำ ให้ทำพลับพลา ให้ประดับด้วยพวงดอกไม้เป็นต้น ปลูกาดพุทธอาสน์ด้วยของที่มีค่าเพื่อพระผู้มีพระภาคเจ้า แม้เหล่าภิกษุต่างก็ขึ้นเรือ นั่งแวดล้อมพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้ว พระราชา เมื่อตามส่งเสด็จ ลงไปในแม่น้ำประมาณเพียงพระศอ กราบทูลว่า "ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ หม่อมฉัน จะรออยู่ที่ฝั่งแม่น้ำคงคา จนกว่าพระผู้มีพระภาคเจ้าจะเสด็จกลับมา" แล้วก็เสด็จกลับ พระศาสดาเสด็จไปทางน้ำเป็นระยะทางประมาณ ๑๖ กิโลเมตร จึงถึงเขตแดนของชาวเมืองไพศาลี

พวกเจ้าลิจฉวี ทรงลှ่น้ำประมาณเพียงพระศอต้อนรับพระศาสดา นำเรือเข้าเทียบฝั่งแล้ว เชิญเสด็จพระศาสดาให้ลงจากเรือ เพียงแค่พระศาสดาเสด็จขึ้นจากเรือ

เหยียบฝั่งแม่น้ำเท่านั้น กลุ่มเมฆเริ่มตั้งเค้า ฝนโปรกขรพรพร
โปรยปรายลงมาอย่างหนัก **ชนเหล่าใดต้องการจะเปียก ชน**
เหล่านั้นเท่านั้นยอมเปียก ผู้ไม่ต้องการเปียกก็ไม่เปียก ในที่
ทุกแห่ง น้ำไหลหลากไปเพียงแค่ว่า แค่ว่า แค่ว่า แค่ว่า แค่ว่า
พัดพาเอาซากศพทั้งหลายไหลลงสู่แม่น้ำคงคาแล้ว ทำให้
พื้นที่สะอาดปราศจากกลิ่นเหม็นและความสกปรก

เจ้าลิจฉวีทั้งหลายทูลให้พระศาสดาประทับอยู่ใน
ที่พักแรมในระยะทางประมาณ ๑๖ กิโลเมตร ถวายมหา
ทาน ทำการบูชาให้เป็น ๒ เท่า นำเสด็จไปยังเมืองไพศาลี
ประมาณ ๓ วัน **ท้าวสักกเทวราช** จอมเทพแห่งสวรรค์ชั้น
ดาวดึงส์ ก็เสด็จมาพร้อมเหล่าทวยเทพทั้งหลาย พวงกุตพี
ปีศาจ เหล่าอมนุษย์ต่างก็พากันหลีกหนีไปโดยเร็ว เพราะ
เมื่อเหล่าเทวดาผู้มีศักดิ์ใหญ่ประชุมกันแล้ว

ในเวลาเย็น พระศาสดาประทับยืนที่ประตูเมือง
ตรัสเรียกพระอานนท์เถระมาแล้วสั่งว่า

"อานนท์ เธอจงเรียนรัตนสูตร^{๑๑}นี้ ถือเครื่องประกอบ
พลีกรรม แล้วไปกับพวกเจ้าลิจฉวีหนุ่มๆ ทำพระปริตร รอบ
กำแพง ๓ ชั้นในเมืองไพศาลี" แล้วตรัส**รัตนสูตร**แก่พระ
อานนท์ พระเถระเรียนรัตนสูตรที่พระศาสดาบอกสอนแล้ว
เอาบาตรศิลาของพระศาสดาตักน้ำ ยืนที่ประตูเมือง น้อม

^{๑๑} ขุ.ขุ. (แปล) ๒๕/๙-๑๔ รัตนสูตร

จิตระลึกถึง**พระพุทธคุณ** ตั้งแต่พระองค์ได้บำเพ็ญเพียรมา คือ "พระบารมี ๓๐ ถ้วน (คือบารมี ๑๐ อุปบารมี ๑๐ ปรมัตถบารมี ๑๐) มหาบริจาต ๕ (ทรัพย์, อดิภวะ, ชีวิตบุตร และภรรยาที่เป็นที่รัก) จริยา ๓ (โลกัตถจริยา บำเพ็ญประโยชน์ต่อชาวโลก, ญาตัตถจริยาบำเพ็ญประโยชน์ต่อเหล่าประยูรญาติ, และพุทธัตถจริยา บำเพ็ญประโยชน์ในฐานะเป็นพระพุทธเจ้า) การถือปฏิสนธิในพระครรภ์ในชาติสุดท้าย การประสูติ การเสด็จออกผนวช การทรงประพาศิตความเพียร การชนะมาร การบรรลุสัมโพธิญาณบนบัลลังก์ที่ต้นศรีมหาโพธิ์ แสดงปฐมเทศนาและพระโลกุตรธรรม ๘" แล้ว**เดินสวดสาธยายพุทธมนต์รัตนสูตรหรือรัตนปริตร**นี้เข้าไปในตัวเมือง เดินทำพระปริตรทั้งภายในและนอกกำแพงเมืองตั้งแต่เย็นจนสว่าง แล้วเสร็จพอดี พอท่านพระอานนท์เริ่มสวดคำว่า "**ยังกิญจิ**" เป็นต้น ก็ทำการประพรมไปด้วย น้ำพุทธมนต์ได้กระเด็นออกไปตกบนศีรษะของพวกอมนุษย์ ที่อาศัยอยู่ที่กองขยะและข้างเรือนเป็นต้น ซึ่งตอนแรกก็ยังไม่พากันหนีไป แต่โดนน้ำพุทธมนต์เท่านั้น ต่างพากันตื่นตกใจรีบหนีไปอย่างจรวดห้วน อมนุษย์บางคนหนีไม่ทัน ก็วิ่งทะลุกำแพงหายไป

พอท่านสวดมาถึงคำว่า "**ยานิระ ภูตานิ**" เป็นต้น หยดน้ำพุทธมนต์ชานกระเด็นออกไป แล้วตกลงบนตัวของ

คนไข้ที่ไม่สบาย ทำให้พวกภูตผีปีศาจ อมนุษย์ตกใจกลัว แล้วออกจากร่างของคน ทำให้ผู้คนเหล่านั้นได้สติและมีขวัญกำลังใจ หายจากโรคภัยไข้เจ็บทันที ผู้คนทั้งหลาย ต่างออกมาบูชาพระเถระและพากันเดินตามหลังพระเถระไป

มหาชนอีกพวกหนึ่ง พากันเอาน้ำหอมมาประพรมทั่วห้องพระโรง ผูกผ้าเพดานดาวทองเป็นต้นอย่างวิจิตรตระการตา ตกแต่งพุทธอาสน์ นำเสด็จพระศาสดาให้มาประทับนั่งบนอาสนะ ภิกษุสงฆ์และพวกเจ้าลิจฉวีนั้น แวดล้อมพระศาสดา แม้ทำวสัฏกะและเทพดาทั้งหลาย ต่างก็ประทับยืนในสถานที่อันสมควร

ทางฝ่ายพระอานนท์เถระประพรมน้ำพุทธมนต์จนทั่วพระนครเสร็จแล้ว เดินมากับผู้คนที่หายจากการป่วยไข้ ถวายบังคมพระศาสดา แล้วเข้าไปนั่งประจำที่ พระศาสดาทรงใช้พระญาณตรวจดูจิตของผู้คนทั้งหมดที่นั่งอยู่บริเวณนั้น แล้วตรัส**รัตนสูตร** เมื่อแสดงพระสูตร จบลง ผู้คนมากมายต่างได้บรรลุธรรมตามกำลังสติปัญญา

พระศาสดาทรงแสดงรัตนสูตรนี้ **ตลอด ๗ วัน** มหาชนได้บรรลุมรรคผลนิพพานทุกวัน ความสวัสดีพิพัฒน์มงคลชัยได้มีแก่ราชสกุล อุบัติวันตราย เสนียดจัญไร ภัยพิบัติหมดไป ทำวสัฏกะพร้อมทั้งเทพดาทั้งหลาย ทำ

ประทักษิณพระผู้มีพระภาคเจ้า เสด็จกลับสู่สวรรคต พระพุทธองค์ ทรงประทับในเมืองไพศาลีประมาณ ๑๕ วัน ครั้นทรงทราบความที่ภัยพิบัติทั้งปวงหายไปหมดแล้ว ตรัสบอกพวกเจ้าลิจฉวีว่า ถึงเวลาที่พระองค์จะต้องเสด็จกลับไป เจ้าลิจฉวีพร้อมทั้งชาวเมืองได้ทำสักการบูชาพระศาสดาพร้อมทั้งภิกษุสงฆ์มากยิ่งขึ้นกว่าเดิมเป็นเวลาอีก ๓ วัน แล้วก็ออกเดินทางจากเมืองไพศาลีไปเมืองราชคฤห์เพื่อเข้าจำพรรษา และเพื่อโปรดสัตว์โลกทั้งหลายต่อไป

สวดสาธยายพุทธมนต์

จากเรื่องราวข้างต้น ชี้ให้เห็นว่า พระพุทธเจ้า ทรงตรัสพระสูตร แสดงธรรมเพื่อเป็นเครื่องป้องกันภัย ซึ่งเรียกว่า **ปริตร** แปลว่า เครื่องป้องกัน ต้านทาน อุปัทวันตราย ภัยพิบัติทั้งหลาย การสวดสาธยายพระสูตรต่างๆ ซึ่งเป็นการกล่าวอ้างถึงคุณของพระพุทธเจ้า พระธรรมและพระอริยสงฆ์ ซึ่งประกอบด้วย ทาน ศีล สมาธิ และปัญญาอันเป็นสัจจะ ความจริง มาพิทักษ์รักษาคุ้มครองตนให้แคล้วคลาดปลอดภัยจากอุปสรรค อันตรายทั้งหลาย พระสูตรต่างๆที่เป็นพุทธพจน์เมื่อนำมาสวดสาธยายเพื่อเป็นเครื่องป้องกันภัย เรียกว่า **ปริตร**ทั้งนั้น

ฉะนั้น พระโบราณาจารย์ ซึ่งเป็นบัณฑิตผู้ฉลาดได้ จัดหา
พระสูตรที่สำคัญๆ มาสวดสาธยายเพื่อเป็นพระปริตร มีดังนี้

๑. **มงคลสูตร** เรียกว่า **มงคลปริตร** เป็นพุทธมนต์
ทำให้เกิดความเป็นสิริมงคลและความเจริญรุ่งเรืองในชีวิต
ทั้งทางโลกและทางธรรม

๒. **รัตนสูตร** เรียกว่า **รัตนปริตร** เป็นพุทธมนต์ทำ
ให้มีความสุขสวัสดิ์และหลุดพ้นจากภัยพิบัติ อุบัติวันตราย
เสียดัญญุไรทั้งหลายทั้งปวง

๓. **กรณียเมตตสูตร** เรียกว่า **เมตตปริตร** เป็น
พุทธมนต์ทำให้เทวดา ภูตผีปีศาจ อมนุษย์ทั้งหลายมีความ
รักปรารถนาหวังดี มีเมตตา ไม่ทำร้าย ให้ความคุ้มครอง
ป้องกัน และทำให้หลับเป็นสุข ตื่นเป็นสุข ไม่ฝันร้าย เป็น
ที่รักของมนุษย์และอมนุษย์ทั้งหลาย เทพพิทักษ์รักษา ไม่มี
ภัยอันตราย จิตเกิดสมาธิง่าย หน้าตาผ่องใส ไม่หลงสติ
ในเวลาตาย และเกิดเป็นพรหมเมื่อบรรลุมะตตตามาน

๔. **อหิราชสูตร** เรียกว่า **ขันธปริตร** เป็นพุทธมนต์
สำหรับป้องกันภัยอันตรายจากอสรพิษ งู แมงป่องตะขาบ
ตุ๊กแกและสัตว์ดุร้ายทั้งหลาย

๕. **โมรชาดก** เรียกว่า **โมรปริตร** เป็นพุทธมนต์
สำหรับป้องกันภัยและทำให้หลุดพ้นจากภัยอันตรายที่
เกิดขึ้น

๖. **ธัคคสูตร** เรียกว่า เรียกว่า **ธัคคปริตร** เป็นพุทธมนต์สำหรับให้เกิดกำลังใจ ไม่หวั่นกลัวต่อศัตรูคู่แวน ไม่ได้รับอันตรายในกรณีตกลงจากที่สูง

๗. **อาภานาภียสูตร** เรียกว่า **อาภานาภียปริตร** เป็นพุทธมนต์สำหรับป้องกันภัยจากอมนุษย์ทั้งหลาย เช่น เทวดายักษ์ เปรต อสุรกาย ภูตผีปีศาจ อมนุษย์เหล่านี้จะกลัวเกรงและจะไม่ทำอันตราย จะให้การอารักขา คุ่มครองให้ปลอดภัย

๘. **วัฏฏกชาดก** เรียกว่า **วัฏฏกปริตร** เป็นพุทธมนต์สวดสำหรับทำให้ไม่ได้รับอันตรายจากอัคคีภัย ไฟไหม้ ไฟฟ้าลัดวงจร ฟ้าผ่า หรือ เกิดจากความร้อนต่างๆ

๙. **โพชฌังคสูตร** เรียกว่า **โพชฌังคปริตร** เป็นพุทธมนต์สำหรับทำให้มีสุขภาพดี ร่างกายแข็งแรงอายุมันขวิญยืน หายจากโรคภัยไข้เจ็บ

๑๐. **อังกุลิมาลสูตร** เรียกว่า **อังกุลิมาลปริตร** เป็นพุทธมนต์สำหรับทำให้คลอดบุตรง่าย และหายจากโรคภัยไข้เจ็บ

๑๑. **อภยปริตร** เป็นพุทธมนต์สำหรับทำให้พ้นจากเคราะห์ร้าย ภัยพิบัติอุปัทวันตรายต่างๆ ผ่อนหนักให้เป็นเบา แก่ร้ายให้เป็นดี ปริตรนี้ พระโบราณณาจารย์แต่งขึ้นมาภายหลัง

๑๒. **ปฐพัตถสูตร** เรียกว่า **ชยปริตร** เป็นพุทธมนต์สำหรับทำให้ประสบความสำเร็จ มีชัยชนะ และมีความสุขสวัสดิ์

อานุภาพแห่งพระปริตร

อรรถกถา **พหูธาตุกสูตร**^{๑๑} มัชฌิมนิกาย อุปริปิณฑกาสัก อนุปทวรรคได้กล่าวถึงพลังอานุภาพความมหัศจรรย์ของพระปริตรไว้ว่า **อานุภาพของรัตนปริตร อาฏานาถียปริตร โมรปริตร ธัคคคปริตร และเมตตปริตร เป็นต้น** สามารถแผ่ไปในแสนโกฏิจักรวาล พวกเทวดายอมรับอานุภาพแห่งพระปริตรนี้ สิ่งเหล่านี้เป็นพุทธวิสัย เป็นอจินไตย เราไม่สามารถหยั่งรู้ได้ด้วยกำลังสติปัญญาชั้นธรรมดา จำเป็นต้องเชื่อมั่นในพุทธคุณไว้ก่อน เหมือนใน**สีหเสนาปติสูตร**^{๑๒} ท่านสีหเสนาบดี แม่ทัพใหญ่แห่งเมืองไพศาลี ในฐานะเป็นอริยสาวกโสดาบัน ได้กราบทูลเรื่องผลแห่งทานแด่พระผู้มีพระภาคว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์ไม่เพียงเชื่อต่อพระผู้มีพระภาค ในเรื่องผลแห่งทาน < ประการ แต่ยังทราบอีกด้วย ที่ว่า ผู้ให้ ย่อมเป็นที่

^{๑๑} ม.ช. (แปล) ๑๔/๑๖๐-๑๖๙

^{๑๒} พระไตรปิฎก เล่ม ๒๒ อังคตตรนิกาย ปัญจกนิบาต (มจร.แปล) หน้า ๕๕

รักที่พอใจของคนหมู่มาก สัตบุรุษผู้สงบยอมคบหา กิตติศัพท์
 อันงาม ขจรไปว่า ‘ดีเสนาบดีเป็นทายก เป็นผู้รับใช้ เป็นผู้
 บำรุงพระสงฆ์’ จะเข้าไปสู่ชุมชนใด จะเป็นกษัตริย์ พราหมณ์
 คหบดี หรือสมณะ ก็เป็นผู้แก่ล้าวกล้ำ ไม่เก็บเงินเข้าไป ส่วนข้อ
 ๕ ที่ว่า ‘ผู้ให้ หลังจากตายแล้ว จะไปเกิดในสุคติโลกสวรรค์’
 นั้นข้าพระองค์ยังไม่ทราบ แต่ข้าพระองค์ก็เชื่อต่อพระผู้มีพระ
 ภาค ถ้าเราเชื่อมั่นในสัตัพัญญุตญาณของพระพุทธองค์
 บางอย่างที่ยังไม่เข้าใจ ยังรู้ด้วยตัวเองไม่ได้ ก็น่าจะเชื่อไว้ก่อน
 พระปริตร แม้จะมีพลังอำนาจมากแค่ไหน แต่
 อาจจะไม่ขลัง ไม่ศักดิ์สิทธิ์ ไม่เกิดอำนาจ ไม่อาจคุ้มครอง
 รักษาเราไว้ได้ เพราะเหตุ ๓ ประการคือ

๑. มีกรรมหนักเข้าขัดขวาง เพราะไม่มีพลังอำนาจ
 ฤทธิ์เดชอะไรจะต้านแรงกรรมได้

๒. มีกิเลสเข้าขัดขวาง เมื่อกิเลสโลภะ ราคะ โทสะ
 ความโกรธ หรือโมหะความหลงผิด ในอบายมุข การพนัน
 สิ่งเสพติด ของมีเมาให้โทษ ซึ่งเป็นสิ่งทำให้สติหาย
 ปัญญามีดมน มนต์เสื่อม^{๑๓}

๓. ไม่เชื่อในอำนาจแห่งพระปริตร เมื่อยังไม่เชื่อ
 ใจก็ลังเล จิต ย่อมคิดลบหลู่ ปฏิเสธไม่ยอมรับ เท่ากับเปิด

^{๑๓} ดูโมรชาดก พญานกยูงทองโพธิสัตว์ถูกบ่วงเพราะยินดีในเสียงนางนกยูงแล้วล้ม
 สหายยามนต์

ช่องให้ออกกุศลเกิด กุศลที่เกิดจากการสวดสาธยายพุทธมนต์
ก็ไม่เกิด ไม่สัมฤทธิ์ผล

แต่พระปริตรจะเกิดพลาญภาพมาก มีความขลัง
ศักดิ์สิทธิ์ หากผู้สวด มีคุณสมบัติ ดังนี้

- ๑.เชื่อมั่นในคุณของพระรัตนตรัยโดยไม่ลังเลสงสัย
- ๒.เชื่อมั่นในกรรมและผลของกรรม
- ๓.มีศีลบริสุทธิ์
- ๔.เป็นอริยสาวก

๕.มีความรู้เข้าใจอย่างถูกต้องในเนื้อหาสาระของ
พระปริตรทั้งหลาย

๖.สวดสาธยายพุทธมนต์หรือพระปริตรอย่างถูกต้อง
ตามอักขระวิธี

๗.ในขณะที่สวดสาธยายพุทธมนต์ หรือพระปริตร
ต้องทำด้วยความเคารพและศรัทธาอย่างสุดซึ้ง ตั้งใจมั่นคง
ไม่วอกแวก มีสติสัมปชัญญะในการสวดไม่เผลอ ไม่ลืมสติ

แม้ผู้ฟังพระปริตร จะได้รับความคุ้มครองป้องกัน
และทำให้เกิดความแคล้วคลาดปลอดภัยจากอันตราย
ทั้งหลาย ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

๑.ไม่มีมิชฌาทีฐิที่สุตโต่ง เช่น เห็นผิดว่า กรรมและ
ผลกรรมไม่มีจริง

๒. ไม่เคยทำอนันตริยกรรม ๕ คือ ฆ่าบิดา ฆ่ามารดา ฆ่าพระอรหันต์ ทำร้ายพระพุทธเจ้าจนห่อพระโลหิต และทำสังฆเภท หรือ ไม่เคยทำลายพุทธสถาน พระธาตุ หรือ เจดีย์ที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ต้นศรีมหาโพธิ์ พระพุทธรูป

๓. ไม่ได้ทำอริยุปวาท^{๑๔} คือ ไม่เคยพูดจาจาบจ้วง ล้วงเกินพ่อแม่หรือพระอริยเจ้า ผู้ปฏิบัติธรรมทั้งหลาย ไม่เคยคิดลบหลู่ดูหมิ่น จับผิด ฟังโทษพระอริยเจ้า

๔. เชื่อมั่นในอานุภาพแห่งพระปริตร

^{๑๔} ดู อัง.เอกาทศก.(ม.จร.แปล) ๒๔/๓๑๗ พยสนสูตร

อานิสงส์ของการสวดมนต์

การสวดมนต์ด้วยลักษณะอาการเช่นนี้ ย่อมได้รับ อานิสงส์หรือประโยชน์มากมายมหาศาล ดังนี้

ก. ประโยชน์/อานิสงส์ในปัจจุบัน

๑. ทำให้มีความจำดี ไม่ขี้หลงขี้ลืม หรือไม่เป็นโรค ความจำเสื่อม

๒. ทำให้กายและใจได้ผ่อนคลายในระดับลึก เพราะ เมื่อจิตสงบทำให้เกิดการหลั่งสาร endorphin เป็นสารบุญ หรือสารแห่งความสุข

๓. ทำให้นอนหลับง่ายทำให้ฝันดี ไม่ฝันร้าย เพราะ หลับด้วยจิตที่สงบ

๔. ทำให้เกิดความแคล้วคลาดปลอดภัยจาก อันตรายต่างๆ เช่น ไฟ ศัตรารูธ ยาพิษ คุณไสย์ มนต์ดำ สัตว์ที่มีพิษดุร้าย เป็นต้น เพราะอำนาจพลังแห่งพุทธมนต์ และเมตตา พร้อมกันนั้นยังได้รับความคุ้มครองรักษาจาก เทวดาด้วย

๕. ทำให้จิตสงบ ปลอดโปร่ง ไม่ปวดหัว หรือ มึนงง

๖. ทำให้เกิดพลังความคิดที่สร้างสรรค์มี ประสิทธิภาพสูง เหมาะสมที่จะนำไปคิดสูตรต่างๆ คำนวณ ตัวเลขยากๆ หรือหยั่งรู้ความจริงที่เหนือประสาทสัมผัส

๗. ทำให้มีปัญญา มองทะลุอดีต เข้าใจปัญหาอย่างชัดเจนในปัจจุบันและหยั่งรู้เหตุการณ์ต่างๆล่วงหน้า

๘. ทำให้เสียงดี มีพลัง มีอำนาจ มีเสน่ห์ ไม่แหบแห้ง

๙. ทำให้มีบุคลิกภาพดี มีมนุษยสัมพันธ์เป็นเลิศ มีกิจกรรมรยาทเรียบร้อยสวยงาม

๑๐. ทำให้เกิดองค์ความรู้ สติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ในสิ่งต่างๆอยู่เสมอ

ข. ประโยชน์/อานิสงส์ในชาติหน้า

๑. ทำให้มีรูปร่างหน้าตาสวยงาม มีสง่าราศี

๒. มีบุคลิกภาพที่องอาจ มีความกล้าหาญ รักความถูกต้องยุติธรรม

๓. เป็นคนใจกว้าง ยอมรับฟังความเห็นของคนอื่น ด้วยใจเป็นกลาง

๔. เป็นคนมีระเบียบวินัย รู้จักกาลเทศะ รักความก้าวหน้า

๕. มีจิตใจหนักแน่นมั่นคง สุขุมเยือกเย็น มีปฏิภาณไหวพริบดี เข้าใจสิ่งต่างๆได้อย่างรวดเร็ว แม่นยำ

๖. เป็นคนมีเหตุผล อารมณ์ดี ใจดี มีเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อต่อคนรอบข้าง

๗. ย่อมเกิดในตระกูลสูง ในประเทศที่เจริญก้าวหน้า
พัฒนา ในครอบครัวที่เป็นสัมมาทิฐิ ใฝ่ในการศึกษา
แสวงหาความรู้

๘. มีมิตรบริวารรักใคร่ ซื่อสัตย์ จริงใจ จงรักภักดี

๙. มีจิตใจรักความสงบ ชอบสันโดษ ชอบศึกษา
ธรรมะ

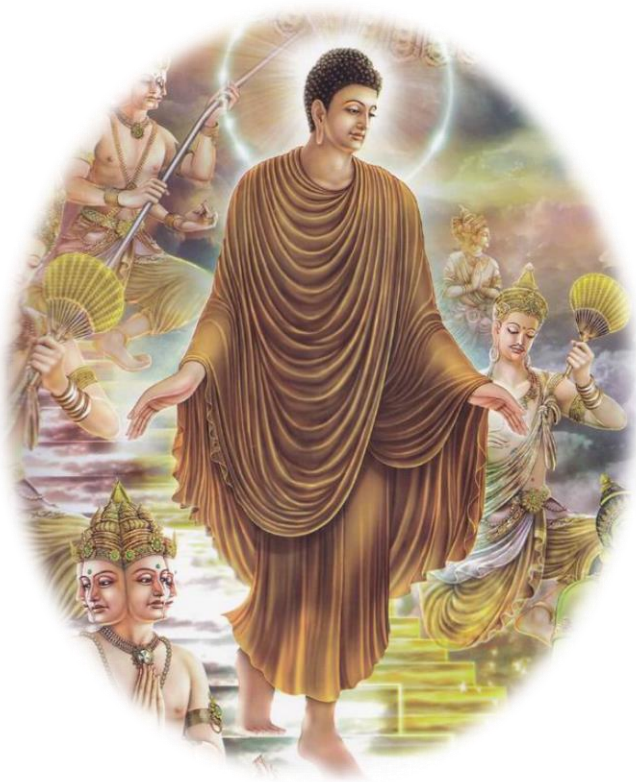
๑๐. มีอุปนิสัยใคร่ในเรื่องการทำบุญกุศลให้ทาน
รักษาศีล ฝึกจิตภาวนา สั่งสมบำเพ็ญบารมี

๑๑. มีอุปนิสัยน้อมไปเพื่อการออกบวช แสวงหา
ความจริงของชีวิต ประพฤติปฏิบัติธรรม ต้องการความหลุด
พ้น

หลังจากสวดมนต์เสร็จ ฟังนั่งสมาธิทำจิตให้สงบ
แน่วแน่โดยการพิจารณาข้อธรรมะที่เราชอบและระลึกถึง
บุญกุศลต่างๆที่เคยทำไว้เพื่อให้จิตเกิดปีติปราโมทย์ แล้วแผ่
ความรู้สึกลับอันนั้นที่ประกอบด้วยเมตตา ความรัก ความ
ปรารถนาดี ความหวังดีไปให้แก่คนที่เรารัก เคารพ ศรัทธา
และเจ้ากรรมนายเวร เทวดาอารักษ์พร้อมทั้งสรรพสัตว์
ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนร่วมทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย เพื่อให้เขา
เหล่านั้น มีความสุข หลุดพ้นจากความทุกข์ อยู่อย่างไม่มี
ภัยมีเวร

เพราะฉะนั้น เพื่อเป็นการสะเดาะเคราะห์ ต่ออายุ เสริมบารมีและเป็นมงคลแก่ชีวิต จงเริ่มสวดมนต์วันละนิด เพื่อจิตจะได้แจ่มใส สดชื่น เบิกบาน สะอาด สงบ สว่าง ว่างจากความวิตกกังวลทั้งหลาย

วิธีที่ ๒

การให้ชีวิตเป็นทาน

สำหรับวิธีที่สอง การต่ออายุที่ทำได้ คือ ทำความดี หรือทำบุญกุศลเพิ่ม เมื่อบุญที่จะทำให้มีชีวิตอยู่ต่อไป สิ้นสุดลงหรือวิบากของกรรมเกี่ยวกับการฆ่าสัตว์ส่งผล ย่อมทำให้บุคคลนั้นมีอายุสั้น พ้นตาย การทำบุญกุศล ด้วยการปล่อยปลา ให้ชีวิตเป็นทาน ทำให้ปลามีชีวิตอยู่รอดได้ ย่อมส่งผลให้ผู้นั้นได้ชีวิตและได้อายุเพิ่ม ดังกรณี ตัวอย่างต่อไปนี้

เรื่องสามเณรสุข

ท่านพระสารีบุตร พระอัครสาวกเบื้องขวาของ พระพุทธเจ้า เป็นพระอัครมหาบัณฑิตของสามเณร ท่านใช้ญาณ ตระวจดูชะตาชีวิตของสามเณร จึงรู้ว่า **“สามเณรรูปนี้ จะมี ชีวิตอยู่อีกได้เพียงแค่ ๗ วัน ก็จะต้องตาย”** จึงบอกให้ สามเณรทราบ แล้วสั่งให้ไปบอกลาโยมมารดาบิดาและ ญาติๆ ในระหว่างทาง สามเณรสุข ได้ไปเจอปลาในที่หนอง หรือบึงแห่งหนึ่งที่ขาดน้ำและพวกปลาเหล่านี้กำลังจะตาย จึงคิดว่า **“ไหนๆ เราก็จะตายอยู่แล้ว แต่พวกปลานี้อย่า มาตายอย่างนี้เลย”** จึงได้เอาชายฉิวร ช้อนเอาปลา เหล่านั้นไปปล่อยในแม่น้ำ ปลาทั้งหลายจึงรอดตาย แล้ว สามเณร ก็ได้เดินทางต่อไป หลังจากบอกลาโยมมารดา บิดาและพวกญาติเสร็จ ก็เดินทางกลับมาหาพระอัครมหา บัณฑิต พอพระสารีบุตรเถระเห็นสามเณร ก็รู้ด้วยญาณว่า **“สามเณร ชะตายเป็นไม่ถึงฆาต และจะมีชีวิตอยู่อีกถึง ๑๒๐ ปี”** แล้วถามถึงความเป็นไปในระหว่างการเดินทาง สามเณรก็ได้บอกเรื่องราวทั้งหมดให้พระอัครมหาบัณฑิต ฟัง ต่อมาอีกไม่นานสามเณรได้ตั้งใจปฏิบัติธรรม แล้วบรรลุเป็น พระอรหันต์ในขณะที่เป็นสามเณร

ประเด็นที่ควรนำมาพิจารณา

๑. ท่านพระสารีบุตร มีญาณหยั่งรู้ว่า อีก ๗ วัน สามเณรจะตาย ท่านเองก็ไม่รู้วิธีป้องกันแก้ไขและไม่ได้แนะนำให้สามเณรไปทำบุญสะเดาะเคราะห์หรือแก้กรรมอะไร เพราะเป็นกรรมดาของพระอริยเจ้าทั้งหลายจะไม่ยินดีในชีวิตหรืออยากจะทำอายุหรือไม่อยากตาย ท่านปล่อยวางแล้วในเรื่องนี้ จึงบอกให้สามเณรไปบอกลาญาติโยมเพื่อเตรียมตัวตาย

๒. สามเณรเองก็ไม่รู้ตัวเหมือนกันว่าจะต้องตายภายในอีก ๗ วัน และไม่รู้วิธีป้องกันแก้ไขด้วย แต่เพราะเชื่อพระอุปัชฌาย์จึงได้ปฏิบัติตาม

๓. แม้สามเณร จะต้องตายภายใน ๗ วัน เพราะมีกรรมเก่าจากการฆ่าสัตว์มาต้อน แต่เพราะอาศัยความเมตตากรุณาต่อสัตว์ ได้ช่วยปลาให้รอดตายพ้นจากอันตรายแก่ชีวิตได้รับความปลอดภัย ทำไปเพราะความสงสารและเมตตาโดยไม่ได้ตั้งใจว่า จะเป็นเหตุให้ตัวเองรอดชีวิต แต่ด้วยอานิสงส์แห่งการปล่อยปลา **ทำสามเณรรอดพ้นจากความตายและมีอายุยืนสุขภาพแข็งแรง**

ตามกฎแห่งกรรม หรือ กฎแห่งการสะท้อนกลับ มีหลักอยู่ว่า ทำเหตุไว้อย่างไร ย่อมได้รับผลอย่างนั้น เหตุกับ

ผลย่อมสอดคล้องกัน การที่สามเณรทำกุศลกรรม ความดี คือ การปล่อยปลา ซึ่งเป็นการให้ชีวิต ให้อายุ และให้ความเป็นอิสระความปลอดภัย และความสวัสดิ์แก่ปลาทั้งหลาย เมื่อให้ชีวิต ให้อายุ ให้ความเป็นอิสระ ย่อมได้ชีวิต ได้อายุและความอิสระ ปลอดภัย และความสวัสดิ์กลับคืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสามเณรได้ปล่อยปลาด้วยจิตที่บริสุทธิ์คือเมตตาสงสาร ไม่หวังผลตอบแทน โดยคิดว่าจะทำให้ตัวเองรอดพ้นจากความตายแต่อย่างใด จึงชื่อว่า เป็นกุศลที่มีกำลังแรง ส่งผลทำให้สามเณรต่ออายุตัวเองได้และมีอายุยืนถึง ๑๒๐ ปี และสามเณร ได้ปฏิบัติธรรมและบรรลุเป็นพระอรหันต์ในเวลาต่อมา

จากกรณีตัวอย่างข้างต้นนี้ ไม่ได้ต่ออายุด้วยการนิมนต์พระสงฆ์มาสวดพระปริตรหรือสวดมนต์ ไม่ได้กล่าวถึงการกราบไหว้หรืออ่อนน้อมต่อผู้มีคุณโดยตรง แต่ต่ออายุได้ด้วยการให้ชีวิตเป็นทานด้วยการปล่อยปลา

บัณฑิตผู้ฉลาดในเรื่องกรรมและวิบาก เมื่อได้อ่านเรื่องนี้แล้ว ย่อมทำให้ได้คิดและคิดได้ในเรื่องโทษอันตรายจากการฆ่า/การเบียดเบียนทำทารุณกรรมสัตว์และอานิสงส์จากการไม่ฆ่า/ไม่เบียดเบียนทรมานสัตว์ ฉะนั้น ผู้เป็น

บัณฑิตทั้งหลาย หลังจากใช้ปัญญาพิจารณาดูอย่างละเอียดแล้ว หากเห็นไม่จำเป็น ไม่ควรทำสิ่งดังต่อไปนี้

๑. กักขัง เลี้ยงสัตว์ในกรง ในตู้กระจก เช่น ปลา นก กระรอก เป็นต้น ไม่ว่าจะทำไปเพื่อประกอบเป็นอาชีพหรือเพื่อดูเล่นสนุก เพลิดเพลินใจก็ตาม สำหรับสุนัขและแมว อาจจะไม่เป็นไร แต่ก็ไม่ควรประมาท เพราะเราอาจจะโกรธโมโหทุบตีมันได้ด้วยสาเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วต้องกลับมาเสียเวลาชดใช้กรรมโดยไม่จำเป็น

๒. ถ้ามีความจำเป็นต้องฆ่า ไม่ควรฆ่าสัตว์ที่มีคุณธรรมสูง เช่น มนุษย์ โดยเฉพาะพ่อแม่ ผู้มีพระคุณ ครู อาจารย์ หรือผู้มีศีล ไม่ควรทำแท้ง หรือให้การสนับสนุนส่งเสริม ชักชวนช่วยเหลือในการทำแท้ง ไม่ควรฆ่าสัตว์ใหญ่ หรือสัตว์มีคุณ เช่น ช้าง ม้า วัวควาย ไม่ควรฆ่า เพราะเห็นเป็นเรื่องสนุก เป็นเกมส์กีฬา หรือเพราะความสะใจ

๓. ถ้ามีความจำเป็นต้องฆ่าสัตว์เล็กสัตว์น้อย เช่น กุ้ง หอย ปู ปลา นก เป็นต้น ก็ทำไป ไม่ต้องคิดอะไรมาก แต่ไม่ควรทำบ่อยและไม่ควรยินดีพอใจ ภูมิใจในการกระทำนั้น เพราะการยินดีพอใจ เป็นเหตุทำให้ทำบ่อย เมื่อทำบ่อยๆ จะทำให้ติด(ใจ)แล้วเลิกได้ยากหรือต้องใช้เวลาเลิกอีกยาวนานและยอมหลีกเลี่ยงไม่พ้นจากเวรภัยเช่นกัน

๔. เมื่อได้เงินมาจากอาชีพหรือธุรกิจประเภทนี้แล้ว ฟังหมั่นเอาไปทำบุญ แล้วอธิษฐานจิตเพื่อให้ห่างไกลจากอาชีพนั้น หรือให้มีอาชีพที่ดีที่ปลอดภัยกว่านี้ เพราะอาชีพการฆ่าสัตว์และการเลี้ยงสัตว์เพื่อฆ่าเอานั่นไปขาย เป็นอาชีพเสี่ยงต่อเวรภัย

ดังนั้น บุคคลต้องการรอดพ้นจากอันตรายที่จะเกิดกับชีวิตหรือผู้ใคร่ในการทำบุญต่ออายุ ฟังให้ชีวิตเป็นทาน ด้วยการปลดปล่อยหรือช่วยเหลือสัตว์น้อย/ใหญ่ทั้งหลาย ให้พ้นจากอันตรายจากภัยธรรมชาติมีน้ำท่วม ไฟไหม้ป่า เป็นต้น มีความเมตตาปราณีเอ็นดู อย่าได้รังแกเบียดเบียน ทำทารุณกรรมให้สัตว์เหล่านั้นได้รับเจ็บปวดหรือเป็นเหตุต้องตาย แล้วชีวิตเราท่านทั้งหลายก็จะปลอดภัยจากศัตรูคู่เวร ดำรงชีวิตอยู่ด้วยความผาสุก ไร้เวรภัยมากล้ากลาย

วิธีที่ ๓

เจริญจิตภาวนา ฝึกสมาธิ

สำหรับวิธีที่สาม การต่ออายุทำได้ คือ การสร้างมหากุศล ความดีขั้นสูง ด้วยการฝึกจิต เจริญสมาธิ การทำความดีที่ยากที่สุด และมีอานิสงส์ยิ่งใหญ่มหาศาล คือ การเจริญจิตภาวนา การฝึกสมาธิทำจิตให้สะอาด สงบ สว่าง ด้วยปัญญา เริ่มตั้งแต่สมาธิหรือฌานที่ ๑ เป็นต้นไป มีใจความแห่งพุทธพจน์ที่รองรับในเรื่องนี้ คือ

“ผู้ที่ฝึกสมาธิได้ถึงระดับมาตรฐาน คือตั้งแต่ฌานที่ ๔ เป็นต้นไปด้วยความตั้งใจอย่างมั่นคง เมื่อต้องการมีชีวิตอยู่ได้ตลอดอายุขัย ก็สามารถทำได้”

ผู้ที่ฝึกจิตดีแล้ว มีจิตมั่นคง ไม่หวั่นไหว อำนาจจิต พลังจิตที่เกิดจากสมาธิ เมื่ออธิษฐานไว้เพื่ออะไร ก็จะได้

เป็นไปตามคำอธิษฐานนั้น ๆ เรื่องพลังอำนาจของฌาน หรือสมาธิ เป็นอจินไตย*

สำหรับผู้ที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์โดยตรงจากตัวเอง ดังนั้น เพื่อความปลอดภัยในชีวิต จึงไม่ควรลบลู่ดูหมิ่น มองข้ามหรือคิดว่า เป็นเรื่องเหลือเชื่อ เป็นไปไม่ได้ เพราะผู้ที่เป็นบัณฑิตมีปัญญา จะไม่ปฏิเสธหรือยอมรับทันทีในสิ่งที่ตัวเองยังไม่รู้ ไม่มีประสบการณ์ในเรื่องนั้นๆ และการคิดลบลู่ดูหมิ่นเรื่องเหล่านี้ **เสี่ยงต่ออริยุปบาท** คือ การใส่ร้าย คิดดูหมิ่นในใจ การกล่าวตำหนิพระอริยเจ้าเหล่าพระอรหันต์ทั้งหลายผู้มีฌานอภิญญาทำให้ผู้ล่วงเกินมีอันเป็นไปต่างๆทำให้ชีวิตตกต่ำ ไม่เจริญก้าวหน้าในการประพฤติปฏิบัติธรรม และทำให้หน้าที่การงานติดขัด สำหรับตัวอย่างในเรื่องนี้ ในสมัยพุทธกาลมีพระพุทธเจ้า และพระอริยสงฆ์สาวก เช่น พระมหากัสสปเถระ พระ

* **อจินไตย** คือ เรื่องที่เกินกำลังสติปัญญาความรู้ความสามารถที่คนทั่วไปจะคาดคิดหยั่งรู้ได้ มี ๔ ประการ คือ พุทธวิสัย ความสามารถของพระพุทธเจ้าในการหยั่งรู้กรรมของสัตว์โลก เป็นต้น ฌานวิสัย พลังอำนาจจิตที่เกิดจากสมาธิ เช่น หายตัวได้ เดินบนน้ำได้ มีตาทิพย์ หูทิพย์ แสดงฤทธิ์ได้ เป็นต้น กรรมวิบาก การให้ผลของกรรมและทำไมสัตว์โลกถึงไม่เหมือนกันมีร่างกาย ความคิดที่อยู่ อาหารและการดำรงชีพแตกต่างกันไปและโลกจินดา ความคิดเรื่องการกำเนิดโลกและความเป็นไปของโลก ตั้งแต่เกิด ดำรงอยู่และแตกสลายไปตลอดถึงความคิดว่า ต้นไม้ต้นแรกเกิดมาได้อย่างไร เป็นต้น **อัง.จตุก. (แปล) ๒๑/๑๒๒ อจินไตยยสูตร**

อานนท์เถระ มีอายุถึง ๑๒๐ ปีและพระพากุลมีอายุถึง ๑๖๐ ปี หรือในยุคปัจจุบัน มีหลวงพ่พิศาลเขมคุณ(หลวงพ่อบ้านแก้ง) วัดบ้านแก้งเหนือ อำเภอเขมราชบุรี จังหวัดอุบลฯ และหลวงพ่จรัล วัดอัมพวัน จังหวัดสิงห์บุรี ท่านได้รับอุบัติเหตุทางรถยนต์ ทำให้คอหัก แต่ไม่ตายและหายใจทางสะดือได้ ด้วยอำนาจสมาธิที่ฝึกไว้ดีแล้วหรือ ครูบาอาจารย์ต่างๆที่แต่ละท่านเคยได้ยินได้ฟังมา

การต่ออายุ ในกรณีที่ไม่สามารถทำได้

การต่ออายุนั้น ไม่สามารถทำได้ทุกกรณีและทุกคนไป แม้จะทำความดี บำเพ็ญกุศลเหมือนกัน ก็ใช้ว่าจะต่ออายุได้ เพราะมีเหตุปัจจัยไม่เหมือนกันและวิบากกรรมของสัตว์ที่จะทำให้อายุยืนหรืออายุสั้นนั้น ยากที่ปุถุชนจะรู้ได้ดังกรณีตัวอย่างต่อไปนี้

๑. เรื่องพ่อค้าผ้า^{๑๕}

ในสมัยที่พระพุทธเจ้าประทับอยู่ในวัดพระเชตุวัน เมืองสาวัตถี มีพ่อค้า(นักธุรกิจ)ที่บรรทุผ้า ๕๐๐ เล่มเกวียน เดินทางจากกรุงพาราณสี มุ่งสู่กรุงสาวัตถีเพื่อทำการค้าขาย เมื่อเดินทางมาถึงแม่น้ำแห่งหนึ่ง จึงหยุดพักเอาแรงเพื่อจะเดินทางต่อฟุ้งนี้ แต่พอตกกลางคือ ฝนก็กระหน่ำเทลงมาอย่างหนักตลอด ๗ วัน ๗ คืน จึงไม่สามารถขายผ้าได้ เขาจึงคิดว่า ถ้าเดินทางไปทีอื่น คงทำให้เสียเวลามาก จำต้องหาทางขายผ้าในที่นี้ให้ได้ จึงพักค้างแรมเพื่อขายผ้าในที่นั้นต่อไป

^{๑๕} พระธัมมปฎิฎฐกาแปล ภาค ๗ เรื่อง พ่อค้าผู้มีทรัพย์มาก หน้า ๑๒๖-๑๒๙

เข้าวันหนึ่ง ในขณะที่พระพุทธรเจ้า เสด็จเที่ยวไป
 บิณฑบาตโปรดสัตว์ในเขตพระนคร ทรงทราบความคิดของ
 เขาที่จะอยู่ที่นั่นต่อไปด้วยพระญาณ ทรงทำแยมพระโอบุษฐ์
 (การยืมเห็นพินิตหน้อย แล้วมีรัศมีเปล่งออกมาจากพระ
 เชี่ยวแก้วของพระองค์)พอท่านพระอานนท์เห็น จึงได้กราบ
 ทูลถามเหตุแห่งการแยมพระโอบุษฐ์ พระองค์ตรัสว่า “**พ่อค้า
 คนนั้น จะมีชีวิตอยู่อีกได้เพียง ๗ วัน หลังจากนั้นก็จะ
 ตาย**” ด้วยอาศัยความคุ้นเคยกับพ่อค้า ท่านพระอานนท์ จึง
 ได้ไปบอกเรื่องราวความเป็นไปเกี่ยวกับตัวเขา เมื่อได้ฟัง
 ความจริง พ่อค้า จึงเกิดความสลดสังเวช แล้วทำบุญด้วย
 การถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์ โดยมีพระพุทธรเจ้าเป็น
 ประธาน เมื่อพระองค์ทรงกล่าวอนุโมทนาเสร็จ **พ่อค้า**นั้น
ก็ได้บรรลุธรรม เป็นพระโสดาบัน หลังจากตามส่งเสด็จ
 ก็กลับมานอนพักเพราะรู้สึกปวดศีรษะ เขาได้เสียชีวิตใน
 ระหว่างนอนหลับนั่นเอง แล้วไปเกิดเป็นเทวดาบนสวรรค์
 สวรรค์ชั้นดุสิต

ประเด็นที่ควรนำมาพิจารณา

๑. พ่อค้าคนนี้ ตายเพราะสิ้นกรรม แต่อายุขัยของ
 เขายังไม่หมด และที่สำคัญคือ ไม่รู้ว่าจะมีอันตรายเกิดกับ
 ชีวิตของตนเองคือ อีก ๗ วันก็จะต้องตาย เขาไม่ได้รู้ตัว

ไม่ได้เข้าใจในเรื่องนี้ ถ้าไม่ได้พระอานนท์มาบอกให้ทราบ ชีวิตหลังตายของเขา ก็ไม่แน่เหมือนกันว่า จะไปเกิดที่ไหน ถ้าไปเกิดในสวรรค์ก็สบายใจไป แต่ถ้าไปเกิดในอบายภูมิก็ต้องเสียใจไปอีกนาน แต่เพราะอาศัยบุญเก่าทำให้ พ่อค้าคนนั้น **โชคดีมีกัลยาณมิตรเช่นพระพุทธเจ้าเข้ามาช่วย** และยังโชคดีอีกที่เขาเชื่อและได้ปฏิบัติตามคำแนะนำ พร้อมกันนั้นยังได้โชคอันยิ่งใหญ่ คือ **ได้บรรลุนิพพานเป็นพระโสดาบันทันเวลาก่อนตาย** จึงทำให้ปลอดภัยในชีวิตไม่ต้องไปเกิดในอบายภูมิ ถึงแม้จะเกิดอีก อย่างมากไม่เกิน ๗ชาติ จะได้บรรลุนิพพานเป็นพระอรหันต์

๒. แม้พ่อค้าคนนี้ได้ทำบุญให้ทานอันยิ่งใหญ่ เป็นสังฆทาน และได้บรรลุนิพพานเป็นพระอรหันต์แล้ว อานิสงส์แห่งการถวายทานและบรรลุนิพพาน ก็ไม่สามารถช่วยต่ออายุได้ ยังต้องตายอยู่ดี

๓. สำหรับเรื่องนี้ ทำให้เรามีความเข้าใจกฎแห่งกรรมในรายละเอียดว่า **เมื่อกรรมรุนแรงมาตัดรอนชีวิต** แม้การทำบุญให้ทาน ถวายสังฆทาน หรือแม้แต่ผลแห่งบุญอันยิ่งใหญ่ เช่น การบรรลุนิพพาน ก็ไม่สามารถต่ออายุได้เสมอไป หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า **ไม่สามารถแก้กรรมได้นั่นเอง** และทำให้เราทราบว่า การทำบุญต่ออายุนั้น ไม่ใช่จะต่อได้ทุกคนไป และไม่มีใครรู้ได้ว่า จะ

ต่อได้หรือไม่ได้ ส่วนเรื่องการทำบุญนั้น ผู้ทำย่อมได้บุญแน่นอน

๔. ในกรณีที่สาธุชนบางท่านไปทำบุญบำเพ็ญกุศล เช่น ทอดผ้าป่า ถวายผ้ากฐิน หรือทำบุญในเทศกาลต่างๆ ในระหว่างทางกลับเกิดอุบัติเหตุทางรถยนต์ทำให้เสียชีวิตหรือสูญเสียอวัยวะบางส่วน ต้องสูญเสียเงินทองมากมาย สำหรับค่าดูแลรักษา อาจจะสงสัยว่า **ทำไมบุญไม่มาช่วย พระไม่คุ้มครองป้องกัน ทำไมดวงถึงชวชนาดนั้น ทั้งๆที่เพิ่งกลับมาจากทำบุญ** ทำให้ท้อแท้หวั่นไหวเรื่องทำดี ไม่อยากทำดีต่อไป ดังคำที่คนพูดกันว่า **ทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป**

ถ้าคิดในทางบวก แม้จะมีเหตุทำให้เสียเงิน ก็ยังดีกว่าสูญเสียอวัยวะ ถึงแม้จะสูญเสียอวัยวะบางส่วน ก็ยังดีที่ส่วนสำคัญยังคงอยู่ แม้จะแขนขาจะหัก ก็ยังดีกว่าเสียชีวิต แม้จะเสียชีวิต ก็ยังดี เราได้มีโอกาสทำบุญกุศลไว้ทัน เพราะถ้าตายโดยไม่ได้ทำบุญอาจจะไปเกิดในภพภูมิที่ไม่ดีก็ได้

๕. ทุกคนเกิดมาต้องตาย แต่เวลา/วัน/เดือน/ปี/สถานที่ตายและจะตายด้วยสาเหตุใด **คนทั่วไปรู้ไม่ได้ ไม่มีใครรู้** นอกจากพระพุทธรูปเจ้าและเหล่าพระอรหันต์ทั้งหลาย หรือผู้ได้ฌาน สมาธิ หรือมีญาณปัญญาเท่านั้น

ดังนั้น จึงไม่ควรประมาทในชีวิต ไม่ควรยินดีเพลิดเพลิน
เมาระเริงหลงในเรื่องกิน กาม เกียรติมากเกินไปเพราะชีวิต
เป็นของไม่แน่นอน

บางท่านอาจจะสงสัยว่า ทำไม การทำบุญขนาดนี้
ยังช่วยต่ออายุไม่ได้ คำตอบก็คือว่า เรื่องกรรมและวิบาก
กรรมเป็นอจินไตย มีพระพุทธเจ้าเท่านั้นที่จะรู้ได้อย่างลึกซึ้ง
ครบวงจรตลอดสาย แม้พระอัครสาวก เช่น พระสารีบุตร
เถระ พระมหาโมคคัลลานะ ก็รู้ได้เฉพาะบางส่วน ไม่ต้อง
พูดถึงปุถุชนคนทั่วธรรมดาสามัญ

แม้พระพุทธเจ้าเป็นผู้มีฤทธิ์อภิญญาปาฏิหาริย์ มี
บุญบารมีมากกว่าใครในจักรวาล แต่พระองค์ก็ไม่มีอำนาจ
เสกสรรบันดาลให้ใครเป็นไปตามพระทัยของพระองค์ แม้
จะทรงรู้ทุกอย่างไม่มีขอบเขตจำกัด ถึงกระนั้น ก็ไม่สามารถ
หยุดความตายของพ่อค้าคนนั้นได้ เพราะสัตว์โลก ย่อม
เป็นไปตามกรรม เกิดมาเพื่อชดใช้กรรมเก่าและทำกรรม
ใหม่อย่างไม่มีที่สิ้นสุด และสิ่งสำคัญที่สุดคือ พระพุทธเจ้า
ทรงสอนเรื่องกรรม เหตุให้เกิดกรรมและมรรควิธีในการอยู่
เหนือกรรม หรือดับกรรม ไม่ต้องมาเวียนว่ายตายเกิดให้ทน
ทุกข์ทรมานอีก

๒. เรื่องทำวสั๊กกะ^{๑๖}

ทำวสั๊กกะ หรือพระอินทร์ ผู้เป็นหัวหน้าประธานของ เทวดาบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ทรงเห็นบุพพนิมิต คือ ดอกไม้ทิพย์เครื่องประดับที่หูเหี่ยวแห้ง ผ้าทรงเศร้ามองไม่เปล่งประกาย มีเหงื่อไหลออกจากรักแร้สองข้าง ทิพยอาสน์คือที่นั่งที่นอนที่เคยสบาย กลับแข็งกระด้าง และหน้าตา ร่างกายหม่นหมอง รัศมีกายก็ลดระดับลงและหมองคล้ำไปด้วย เมื่อเห็นนางบอกเหตุเหล่านี้ พระองค์ทรงรู้ว่ากำลังจะ จุติ(ตาย)อีกไม่นาน แล้วจึงได้ตรวจดูตัวเองว่า จะมีชีวิตอยู่อีกกี่วัน ทรงทราบว่ “จะสวรรคตภายใน ๗ วัน(เวลาของมนุษย์) แล้วจะต้องไปเกิดในนรก” จึงเกิดกลัวตายขึ้นมา คิดหาทางเข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า เพื่อทูลถามปัญหาให้สบายใจ หลังจากพระพุทธเจ้าทรงเฉลยปัญหาแล้ว ทำวสั๊กกะ ได้บรรลุนิพพานเป็นพระโสดาบัน แล้วจุติตาย อุบัติเกิดเป็นทำวสั๊กกะใหม่เหมือนเดิมทุกประการรวดเร็วเหมือนหลับตาแล้วลืมตาขึ้น

^{๑๖} ที.มหา. (แปล) ๑๐/๓๐๑-๓๔๐ มหาสติปัฏฐานสูตรและอรรถกถา,

ที.มหา. (แปล) ๑๐/๒๗๓-๒๗๙ สั๊กกปัญหสูตร

๓. เรื่องสุพรมเทพบุตร^{๑๗}

สุพรมเทพบุตร แวดล้อมด้วยฉันทนางเทพอัปสร ๑,๐๐๐ นาง ซึ่งมีรูปร่างหน้าตาสวยงามอย่างมาก เสวยทิพย์สมบัติอยู่ในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ กำลังพากันไปเที่ยวสวนอุทยาน ชื่อนันทวัน ในบรรดานางอัปสรเหล่านั้น นางเทพอัปสร ๕๐๐ นาง พากันขึ้นบนต้นไม้ เพื่อไปเก็บดอกปาริฉัตร ซึ่งกำลังแย้มบาน แล้วโยนให้เทพอัปสรที่อยู่พื้นดิน แต่พากันมัวเก็บดอกไม้จนเพลิน และเป็นจังหวะหมดอายุขัยพอดี จึงพากันจุตไปแล้ว ไปเกิดในอเวจีนรกทั้งหมด

ฝ่ายสุพรมเทพบุตรซึ่งกำลังรอกพวกนางเทพธิดาเหล่านั้นอยู่นาน จึงคิดว่า “เพราะเหตุอะไรหนอ นางเทพอัปสรเหล่านี้ จึงพากันซัดซ้าอยู่” ก็ได้รู้ด้วยญาณปัญญาว่า พวกนางตายแล้ว ไปเกิดในนรก จึงตกใจกลัวอย่างมาก แล้วหันมาพิจารณาดูตัวเองว่า จะมีอายุอีกนานเท่าไร พอมารู้ตนเองและพวกนางเทพอัปสรที่เหลือว่า จะสิ้นอายุอีกไม่นาน (เหลือเวลาอีก ๗ วัน นับเวลาของโลกมนุษย์) แล้วจะต้องไปเกิดในนรกด้วยเช่นกันเพราะบาปกรรมเก่าบางอย่างที่เคยทำเอาไว้ จึงสะดุ้งตกใจกลัว คิดว่า มีแต่พระบรมศาสดาเท่านั้น ที่จะสามารถบรรเทาความโทมัส

^{๑๗} สัจ.ส. (มจร.แปล) ๑๕/๑๐๔ สุพรมสูตร

ของเราได้ แล้วจึงรีบพานางเทพอัปสรที่เหลือ ๕๐๐ นางไป
เข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า กราบทูลถามว่า

“จิตนี้สะดุ้งอยู่เป็นนิตย์ ใจนี้หวาดเสียวอยู่เป็นนิตย์

เมื่อกิจทั้งหลายยังไม่เกิดขึ้นก็ดี เกิดขึ้นแล้วก็ดี

ถ้าความไม่สะดุ้งกลัวมีอยู่ ขอจงตรัสบอกข้อความนั้น

แก่ข้าพระองค์”

พระผู้มีพระภาคตรัสตอบว่า

“นอกจากปัญญาเครื่องตรัสรู้(โพชฌงค์ ๗ ประการ)
ความเพียรเครื่องเผากิเลสความสำรวมอินทรีย์ และการสละ
ทุกสิ่งทุกอย่าง(นิพพาน) เรายังไม่เห็นความสวัสดิ์แห่งสัตว์
ทั้งหลายเลย”^{๑๘}

เมื่อพระพุทธรองค์แสดงธรรมจบลง สุพรหมเทพบุตร
ได้ดวงตาเห็นธรรม **บรรลุเป็นพระโสดาบัน** จุตินี้แล้วก็
บังเกิดเป็นเทพบุตรในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์เหมือนเดิม

ประเด็นที่ควรนำมาพิจารณา

๑. แม้เทวดาอยู่บนสวรรค์ ได้บรรลุธรรมแล้ว ก็
ไม่สามารถจะต่ออายุได้เหมือนเรื่องพ่อค้าผ้า บรรลุธรรม
แล้ว ก็เสียชีวิต **ท้าวสักกะและสุพรหมเทพบุตร**
หลังจากบรรลุธรรมแล้ว ต้องจุตินี้(ตาย)แล้ว ปฏิสนธิ(เกิด)

^{๑๘} สัง.ส. (มจร.แปล) ๑๕/๑๐๔ สุพรหมสูตร

ใหม่เช่นกัน เรื่องนี้ทำให้เราได้ข้อคิดว่า ไม่ใช่ว่าเป็นเทวดา แล้ว จะดีวิเศษไปหมดทุกอย่าง การเป็นเทวดา เพราะวิบากกรรมของบุญกุศลส่งผลให้ไปเกิด เมื่อบุญหมด ไม่ทำบุญเพิ่ม มีหวังไปเกิดในภพภูมิที่ไม่ดีแน่ ผลของบาปกรรมที่ทำไว้ ก็ส่งผล ทำให้ไปเกิดในอบายภูมิ มีนรก เป็นต้น

ในหนังสือธรรมบท ภาค ๒ **เรื่องสามาวดี** ได้กล่าวไว้ว่า สาเหตุที่ทำให้เทวดาตาย(จติ)มี ๓ ประการ คือ

- ๑) สิ้นบุญ หรือ หมดบุญที่ทำให้เกิดในสวรรค์
- ๒) ความโกรธ อาจเกิดจากการอิจฉาริษยากัน เรื่องทิพย์สมบัติหรือแย่งนางฟ้ากัน
- ๓) เพราะลืมนบริโภค/เสวยอาหาร เนื่องจากหลงไหล เพลิดเพลินในสุขบนสวรรค์ จนลืมนับประทานอาหาร

๒. การเป็นเทวดาในสรวงสวรรค์ ก็เข้าใจจะตกนรกไม่เป็น การบังเกิดในสวรรค์เพราะบุญ เมื่อบุญหมด ไม่ทำบุญกุศลเพิ่ม บาปกรรมที่เคยทำเอาไว้ ย่อมมีโอกาสส่งผล และเป็นกรรมดาของผู้ที่ยังเป็นปุถุชนอยู่ เรื่องการเวียนว่ายตายเกิดในภพภูมิต่าง ๆ นั้น ย่อมไม่แน่นอน บางชาติอาจจะเกิดเป็นมนุษย์ บางชาติอาจเกิดเป็นสัตว์นรก เป็นสัตว์เดรัจฉาน เป็นเปรตก็ได้ แม้แต่พระพรหมที่เป็นเทพเจ้าชั้นสูงในพรหมโลก หรือ พระเจ้าจักรวรรดิผู้เป็นหนึ่งในแผ่นดินในทางโลก หรือ แม้แต่ผู้ได้ฉานสมบัติมีฤทธิ์เหาะ

เหิรเดินอากาศได้ ก็ไม่แน่นอน ยังหนีไม่พ้นจากอบายภูมิ เพราะผู้ที่จะไม่ไปเกิดในอบายภูมิมีแต่พระโสดาบันขึ้นไป ทำให้เราไม่นิ่งนอนใจในการสั่งสมความดี ไม่ควรประมาท ในการประพฤติปฏิบัติธรรมเพื่อความพ้นทุกข์

๓. เมื่อเทวดาหมดบุญ ก็อาจจะไปเกิดในนรกได้ หรือสัตว์นรกเมื่อหมดบาปกรรมแล้ว ก็สามารถเกิดในสุคติภูมิได้ การเกิดในสวรรค์หรือนรก จึงขึ้นอยู่กับสภาพจิตใจ หรือกรรมที่ทำเอาไว้เป็นสำคัญ เราจะไม่ควรประมาทในการทำดีและมองห้ามความชั่ว คือ คิดว่า เราเป็นคนดี แล้วไม่ทำความดีเพิ่ม หรือฝึกฝนในการทำความดีขั้นสูง ยิ่งๆขึ้นไปด้วยการให้ทาน รักษาศีล ฝึกสมาธิและอบรมปัญญา หรือ เราเคยทำผิด ทำบาป ทำชั่วมาก่อน เคยเป็นคนไม่ดีมาก่อน ก็คิดว่า ไหนๆเราก็ไม่ดีแล้ว ก็อย่าเป็นคนดีกับเขาเลย ยิ่งถลำทำชั่วหนักเข้าไปอีก

ความชั่ว ก็ไม่ใช่สิ่งแน่นอน เปลี่ยนแปลงได้ คือ เมื่อเราสำนึกผิด หาทางป้องกันแก้ไข ปรับตัวใหม่ ไม่สร้างบาปกรรมเพิ่ม ย่อมเปลี่ยนร้ายกลายเป็นดี เปลี่ยนผิดเป็นถูก เปลี่ยนดำเป็นขาวได้ สิ่งที่สำคัญคือ ต้องมองเห็นโทษ เห็นพิษภัยอันตรายจากความชั่วนั้นๆ ถ้ายังมองไม่เห็น การที่จะสำนึกกลับตัวกลับใจ ย่อมเป็นไปได้

สรุปความ

ตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา การต่ออายุ มีทั้งทำได้และทำไม่ได้ สำหรับการต่ออายุในกรณีที่ทำได้ในเรื่องอายุวัฒนมกุมารและเรื่องสามเณรสุขนั้น มีข้อสังเกตที่ควรนำมาพิจารณา ดังนี้

๑. อายุขัยของคนนั้นยังไม่หมด
๒. รู้สาเหตุที่จะทำให้ตายและรู้วิธีป้องกันแก้ไข อันตรายที่จะเกิดกับชีวิต
๓. ไม่มีกรรมหนักมาตัดรอนชีวิตในแก้ไขไม่ได้
๔. ผู้นั้นมีอุปนิสัยที่ได้จะบรรลุนิพพาน ได้เคยสั่งสมบุญไว้มาก
๕. ทำการป้องกันด้วยการสวดพระปริตรหรือสวดพุทธมนต์
๖. เคารพ นับถือ บูชา กราบไหว้ และอ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้มีคุณธรรมทั้งหลายมีพระพุทธเจ้าและเหล่าพระอริยสงฆ์สาวก หรือ ผู้มีอุปการคุณทั้งหลาย เช่นพ่อแม่ ครู อาจารย์ เป็นต้น
๗. ทำบุญวัตถุทาน เช่น ตักบาตรหรือถวายสิ่งของหรืออาหารเป็นสังฆทาน
๘. สร้างบุญกุศลอันยิ่งใหญ่ ด้วยการให้ภัยทาน คือให้ชีวิตเป็นทาน ด้วยการปล่อยสัตว์ เช่น ปลา

๙. รักษาศีล ผีกจิตภาวนา กล่าวคือ การปฏิบัติสมาธิและวิปัสสนา

ส่วนในกรณีการต่ออายุที่ไม่สามารถจะทำได้ ดังเรื่องพ่อค้าผ้า เรื่องท้าวสักกะและเรื่องสุพรรณมเทพบุตรเป็นเพราะอายุขัยหมด และกุศลกรรมที่เป็นเหตุให้มีชีวิตอยู่ต่อไป หรือ มีอายุประมาณเท่านั้นเท่านั้นปี หมดสิ้นสุดลงพร้อมกันนี้ ยังมีกรรมหนักที่ไม่สามารถแก้ไขได้มาตัดรอนชีวิต เมื่อมีเหตุปัจจัยดังกล่าวนี้ แม้บุคคลนั้นจะให้ทานรักษาศีลหรือได้บรรลุธรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ก็ไม่อาจต่ออายุได้ ต้องตายสถานเดียวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ดังนั้น การต่ออายุ จึงมีทั้งกรณีที่ทำได้และทำไม่ได้ และการที่จะต่ออายุได้สำเร็จหรือไม่นั้น ยากที่ใครๆจะรู้ได้ ยกเว้นพระพุทธเจ้าและพระอริยสงฆ์สาวกผู้มีญาณปัญญา มีอภิญญาจิตที่สามารถหยั่งรู้กรรมและกรรมวิบาก(ผลของกรรม)ได้ ทั้งนี้เพราะว่า กรรมและวิบากกรรมเป็นเรื่อง อจินไตย กล่าวคือ เป็นสิ่งเหนือวิสัยที่ปุถุชนคนทั่วไปจะรู้แจ้งแทงตลอด และเป็นการยากที่จะรู้เข้าใจอย่างลึกซึ้งถูกต้องตามความเป็นจริง สำหรับคนสามัญทั่วไปอย่างเราท่านทั้งหลายที่พอจะรู้และเข้าใจได้บ้าง ก็เฉพาะผู้ที่มีโอกาสได้ศึกษาธรรมะอย่างถูกต้องเท่านั้น โดยการประเมิน

เทียบเคียงเอาตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้าที่ได้ทรง
แสดงเอาไว้

คนไทยเกินกว่า ๙๕ เปอร์เซ็นต์เป็นชาวพุทธ ดังนั้น
พอถึงเทศกาลหรือวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา หรือวัน
เกิด โดยเฉพาะวันขึ้นปีใหม่ จึงนิยมทำบุญตักบาตร ปล่อย
นก ปล่อยปลา บางท่านกินเจ ไม่รับประทานเนื้อสัตว์ ฟัง
ธรรมเทศนา ทำจิตใจสดชื่น เบิกบานด้วยการสวดมนต์ไหว้
พระปฏิบัติธรรม อ่านหนังสือธรรมะ โดยถือคติที่ว่า ฟังธรรม
วันละนิด จิตแจ่มใส ฟังไว้กำไรชีวิต ฟังวันละนิด จิตชุ่มฉ่ำ รู้ไว้ใช้
ว่า ไส้ป่าแบกหาม จดจำใส่ใจแล้วนำไปปฏิบัติ

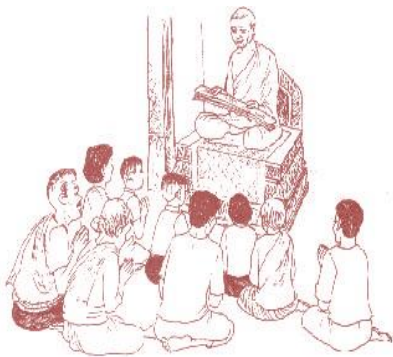
หลักความจริงมีอยู่ว่า บุญกุศลเมื่อส่งผลแล้ว และ
บาปกรรม เราได้ชดใช้แล้ว ก็อ่อนกำลังลง เบาบางจาง
หายได้เช่นกัน ฉะนั้น บุญ ก็หมดได้ บาปก็หมดได้ ไม่ใช่
ว่าบุญบาป ไม่มีวันหมดสิ้น แต่เมื่อเราไม่ทำบาปใหม่เพิ่ม
หมั่นสั่งสมบุญอยู่เสมอ น้ำหนักของบุญกุศลมากกว่า
บาปกรรม ผลบาป ย่อมตามไม่ทันอ่อนกำลัง กลายเป็น
อโหสิกรรมไป แม้เราไม่ได้มีปัญญาญาณหยั่งรู้เหมือนพระ
อริยเจ้าทั้งหลายก็ตาม แต่สิ่งที่ควรทำอย่างยิ่ง คือ สร้างเหตุ
ปัจจัยที่จะได้มีอายุยืน มีความปลอดภัยในชีวิตด้วยการ
กราบไหว้และอ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้มีคุณธรรม อย่างเช่น
พระสงฆ์ พ่อแม่ ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทั้งหลาย พร้อม

กันนี้ ก็ให้ชีวิตเป็นทาน ด้วยการปล่อยสัตว์ให้ได้รับอิสรภาพ เช่น ปล่อยนก ปล่อยปลา ปล่อยเต่า เป็นต้น หมั่นรักษาศีล สวดมนต์ไหว้พระ และปฏิบัติธรรมกรรมฐานด้วยการฝึกจิต ให้เข้มแข็ง มีอารมณ์มั่นคงมีใจเป็นกลาง ไม่มีอคติลำเอียง ไม่หวั่นไหวต่อสิ่งยั่วยวนภายนอก(สมาธิ)และฝึกจิตให้เกิด ปัญญารู้เท่าทันสิ่งทั้งหลายตามเป็นจริง(วิปัสสนา)

เมื่อทำได้ดังนี้ ถือว่าเป็นการสะเดาะเคราะห์ต่ออายุ ให้กับตัวเองที่แท้จริงและนับต่อจากนี้ไป ชีวิตของเรา ก็จะปลอดภัยจากภัยพิบัติอุปัทวันตรายทั้งหลาย จะมีแต่ความ สดชื่นเบิกบาน มีแต่ความสวัสดิมีชัย มีความสุขทั้งทาง โลกและทางธรรมตลอดไป

ในวาระดีถีขึ้นปีใหม่ ขอให้มีความสุขตลอดปีและ โชคดีตลอดไป มีชัยในทุกเรื่อง โดยถ้วนหน้ากันทุกท่าน เทอญ ธรรมะสวัสดิ

ธรรมทาน

คือ การบ่มเพาะเมล็ดพันธุ์แห่งพุทธะ

การถวายหนังสือธรรมะ ชื่อว่า เป็นการส่งเสริมสนับสนุนการเผยแผ่พุทธธรรม การเผยแผ่ธรรมะ คือ การให้ธรรมทาน การให้ธรรมะ เป็นการให้สิ่งล้ำค่า ประเสริฐสูงสุด กว่าทำให้คนอื่นใดและชื่อว่าเป็นการให้เมล็ดพันธุ์แห่งศีล สมาธิ ปัญญา เป็นการให้อมตะ ให้เมล็ดพันธุ์แห่งพุทธะ เมล็ดพันธุ์แห่งมรรคผลและนิพพาน

ผู้ให้เมล็ดพันธุ์แห่งพุทธธรรม ย่อมมีส่วนแห่งการตรัสรู้ธรรม มีส่วนแห่งมรรคผลนิพพาน เปรียบเสมือนบุคคลปลูกพืชชนิดใด ย่อมได้ผลชนิดนั้น

ขอให้ผู้มีส่วนแห่งธรรมทานในครั้งนี้ จงเจริญรุ่งเรือง ทั้งทางโลกและทางธรรม ได้ดวงตาเห็นธรรมโดยถ้วนหน้ากัน ขอผู้แสวงบุญและเฝั่ธรรมทุกท่าน จงเกิดความปลาบปลื้ม ต็ม ต่ำ เกิดความปิติ ความปราโมทย์ ความรื่นเริงบันเทิงใจในธรรมที่พระอรหันต์เจ้าทั้งหลายประกาศแล้ว ทุกเมื่อเทอญ

แต่ท่านผู้รักธรรมะและสุขภาพทั้งหลาย

หากท่านผู้ที่มีใจรักและปรารถนาดีต่อพระพุทธศาสนา
อยากให้คนทั่วโลกได้มีโอกาสได้อ่าน เรียนรู้ ศึกษาธรรมะดีๆ ที่มี
ประโยชน์และคุณค่าต่อชีวิต เพื่อจิตใจจะได้สงบ สดชื่น รู้ ตื่นและ
เบิกบานด้วยแสงสว่างแห่งพระธรรม

ทางผู้จัดทำได้นำข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพและกรณีตัวอย่าง
กฎแห่งกรรมและหนังสือธรรมะดีๆ จัดลงในเว็บไซต์ เพื่อสะดวกใน
การศึกษา ค้นคว้าสำหรับผู้รักธรรมะที่อยู่ทั่วทุกมุมโลก ท่านผู้
บัณฑิต ผู้รู้ ได้กล่าวไว้ว่า...รักในการให้ทั้งหลาย

**"การให้ธรรมะ เป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่
และมีคุณค่าสูงสุดกว่าการให้อย่างอื่น"**

ถ้าท่านต้องการสร้างกุศลที่มีพลังอันยิ่งใหญ่ มีอานุภาพ
แผ่ไพศาลซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงโชคชะตาชีวิตของท่านแบบ
ทันตาเห็นแล้วไซ้ จงอย่าได้เพิกเฉยหรือนิ่งนอนใจ รีบไปรบออก
ต่อ ให้คำแนะนำเรื่องนี้กับคนรู้ใจ คนใกล้ชิด กัลยาณมิตร หรือ
สหายนธรรม เข้าไปอ่านเว็บไซต์ธรรมะของวัดโพธิ์ธรรมสิกขาลัยได้ที่

www.bddmc.org

แล้วท่านจะรู้ซึ่งว่า
"รู้แบบนี้ น่าจะเข้ามาอ่านตั้งนานแล้ว"

โครงการธรรมะเปลี่ยนชีวิต

ศึกษาและปฏิบัติธรรมตามพระไตรปิฎก-อรรถกถา

กิจกรรมประจำสัปดาห์ ทุกวันอาทิตย์-จันทร์-อังคาร-พุธ

แบบธรรม: อเนกสุกขาไฟ

- ขอขมากรรม ชำระใจให้สะอาดเพื่อรองรับธรรมะที่บริสุทธิ์
- กล่าวคำปฏิญาณตนถึงไตรสรณะและสมาทานศีล ๕ (ศีล ๘)
- สวดพุทธมนต์-สาธยายธรรม เพื่อน้อมนำใจให้รู้ตื่น เบิกบาน
- ศึกษาธรรมจากพระสูตรและอรรถกถา
- ธรรมะบุฟเฟต์ ธรรมะตามคำขอ
- สนทนาถาม-ตอบปัญหาธรรมะที่นำรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์

การปฏิบัติธรรม

- เรียนรู้วิธีโยนิโสมนสิการ(คิดวิปัสสนา ฉลาดคิด เป็นนายของความคิด)
- สมาธิและวิปัสสนากฎนา เงียบสงบเพื่อค้นพบพุทธภาวะ
- แผ่เมตตาพรหมวิหาร อุทิศส่วนบุญ เต็มใจให้มีพลังด้วยความปรารถนาดีต่อทุกชีวิต แล้วแผ่กระจายพลังแห่งบุญเพื่อสันติสุขแต่จิตใจผู้คนและสัตว์โลกทั้งมวล

สนทนาธรรมวันละนิด ... จิตแจ่มใส

ฟังไว้กำไรชีวิต ฟังวันละนิด จิตชุ่มฉ่ำ

รู้ไว้ใช้ว่า ไส่ป่าแบกหาม จดจำใส่ใจ นำไปปฏิบัติ

แล้วจะรู้ชัดตามเป็นจริงว่า “ชีวิต คือ ธรรมะ”

รักธรรมะ ต้องศึกษาพุทธธรรม

รู้จักเปลี่ยนวิธีคิด ชีวิตคุณจะเปลี่ยนแปลง

กินยาถูกโรค ทำดีที่อกข์ถูกวิธี

แก้กรรมถูกจุด ปฏิบัติธรรมถูกหลัก ย่อมเห็นผลกันตา

อนุศาสน์ยาปฏิหารีย์แห่งธรรมะ...ยังรอท่านมาพิสูจน์